

Kaina 10¢

**Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto**

tenka sovietams atdavinėti kitų kraštų kariuomenes ir laivynus. Vienintelis kelias jiems sulaukyti yra tvirta linija, nubrėžta žemėlapiuose”...

Toks Dewey planas, be abejo, yra labai protingas, nes jis išgelbėtų pasaulį nuo visokių sovietų kombinacijų. Tačiau jis vis dėlto turi vieną silpną pusę — kas gi bus tada, jeigu, daleiskime, sovietai nepajudės? Tokiu atveju reikėtų palaidoti visus sovietų dabar jau užimtus kraštus — jų tarpe ir mūsų Lietuvą.

Vyt. Kastytis.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams su priedu \$4,00, pusmečiui
be priedo \$2,50. Kituose kraštuose metams su priedu \$4,50, pus-
mečiui be priedo \$2,50.

Įmokėję nemažiau \$10,00 skaitomi garbės prenumeratoriais

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

Vaižgantas mus kviečia

— Na, kaip begyveni? Ar se-
miam? Kanadoje? Kur dirbi? Kiek
uždirbi? — žiūrėk, jau kalinėjė.
Vienas dipukas kitą, susitikęs kur
nors Toronto Dundas gatvėj.

— Et, gyvenu šiaip sau — ne-
blogai. Kanadoj jau dveji metai.
Dirbu „šapoje“, uždirbu po dole-
rį į valandą. Gyventi galima. Už-
siperkau savą namelį, jėgu taip
ir toliau eis — žadu ir į auto-
mobilį dairytis...

— O kaip gi atrodo politikos
reikalai?

— Žinai, blogai... Tiek metų,
o nieko gero nematyt... Aš jau
baigi visus vilts prarasti...

— Tai gal reikėtų suaktyvinti
kovą dėl Lietuvos laisvės?...

— Kuo ir kur tu žmogus ko-
vosi: nei šautuvų, nei kulkosvai-
džių, nei patrankų, nei, pagaliau,
perspektyvos tai kovai...

Kiek liečia turtą — pasikal-
bėjimas su optimizmu atspalviu,
o dėl Tėvynės laisvės — tamsio-
mis spalvomis dažytas. Ar ne
tiesa?

Tačiau ir tai teatsako mūsų am-
žinos atminties Vaižgantas. 1916
m. lapkričio mėn. Petrograde jis
šitaip kalbėjo: „Leistina žmogui
pirma gerai apsirūpinti, nes tai
natūralus dalykas: prima cari-
tas ab ego. Tik, anaipol, negirti-
na, jei žmogus per visą savo am-
žių tiek ir tėsiesioja, kaip čia ge-
riau ir dar geriau apsirūpinti,
nes jis — visuomeninis asmuo,
animal sociale. Jam privalu rū-
pintis ne tik savimi, bet dar ir
visuomene, visuoma. Tas privalu-
mas, toji pareiga, kvepia žmogui
lyg kokia antroji sąžinė. Ją pil-
dant — ramu ir džiaugsminga, ją
atmetant — abuoja ir pikta. Vie-
nas grynas egoizmas žmogaus ne-
patenkina, juo nepasigirsi. Vi-
suomenei ir Tėvynei gi kiojamos
darbų ir talentų brangenybės —
pačios žmogų išklesia, pagarbina
ir patenkina.“

O dėl šautuvų ir kulkosvaidžių
— reikia štai ką pasakyti: jų me-
turime pakankamai ir, jei norė-
tumėm, galėtumėm dar daugiau
turėti. Tik nūdieniai mūsų gink-
lai — nėra iš pieno kalti. Auko-
si savo, nors sunkiai uždirbtą,
centą lietuviškai bažnyčiai staty-
ti — jau šaudys ir prieš iš šio
laiko mūsų ginklo, pirkis akci-
jas lietuvių namams įsigyti, pre-
numeruosi „lietuvišką spaudą,
knygas, šėlpi ir vargą patekusius
savo tautiečius, puoselėsi ir rem-
si kultūrinis pasireikšimas,
dabosi ir kiems skiepijasi senas
tautos tradicijas, propaguos vi-
sur ir visada lietuviškumo min-
ti, darbuosis ir kitus raginsi
dirbti dėl Lietuvos laisvės — jau
šaudys ir prieš iš kulkosvaidžio,
šauks pasauliui garsiai apie pa-
darytą tavo kraštui didžiąją
skriaudą, mokinsi savo vaikus
lietuvių kalbos, skiepijasi jų jau-
nosė širdelės Tėvynės meile, lei-
si juos į lietuviškas mokyklas ir
auklėsi juos gerais lietuviams, ge-
rais patrijotais — užtikrinsi ko-
votojų kadrus už Lietuvos laisvę
net ateičiai. Bus kas už Lietuvą
kovoja ir tada, kuomet tavo kau-
lus priglau nors svetima žemė.
Tuomet galėsim visi kartu pa-
sakyti: „Lietuva bus tol gyva —
kol egzistuos pasaulio nors vie-
nas lietuvis“.

Tai, tik nepalaužiamos vilts
ir ryžtumo! Anot Vaižganto, ne-
būkim nendrėmis, kurios temo-
ka svyruoti, o būkime ažuolais —
kurie tegali lūžti. Nenulius-
kime, kad kai kas ir nepasisek-
tų. Negi galima laukti, kad tokį
žygi darant, viskas eitų, kaip pa-
tepti. Kai kas turi pagirgždėti,
kai kas ir sulūžti. Net jei mums
kas iš šalies pakištų po ratais to-
kį rasta, ant kurio visas veži-
mas apvirštų, mus prikelis susi-
pratus mūsų tautai. Ko neįveiks
diplomatai švelniaižiuvavimu,
tai pabaigis daryti tautai — šiu-
čiavimu, jei kitaip nebus galima.
Tautos valia turi būti nepalau-
žiama. Visai neskauda, eš, kad
priešininkai tavo kūną naikina,
stielos nepasiekdami. Kūną su-

pančioti, surakinti labai lengva,
tik siela palieka laisva ir už gro-
tų...

O dabar — ypač toji mūsų da-
lis, kuri gyvename šiaupus Atlan-
to — nesame nei nelaisvi, nei su-
pančioti. Todėl ir dirbkime dėl
Tėvynės laisvės, kiek mūsų jė-
gos leidžia. Dirbkime visi, tedir-
ba ir į viską reaguoją ir mūsų
vadovaujantieji veiksniai. Štai,
kad ir į lenkų generolo Anderso
svaiciojimus dėl Vilniaus ir Lvo-
vo. Rodos, dar nebuvo reikiama
reaguota. O lenkų apetitas — iš
senų laikų dar nepasikeitė. Jie
ir 1915 m. šitaip dainavo:

„Silą ducha, silą ciala
Bile Legionischi!
Marsz, Pilsudski,
Ztoba laska Boža.
Zbudujemi Polskę od morza
do morza!“

(Dvasios jėga, kūno jėga
Kirkait, Legionieriai!
Marš, marš, Pilsudski, tave ir
Dievas lydi.)

Sukursim Lenkiją nuo jūrų
ligi jūrų!)

Gi apie lenkus Vaižgantas šitaip
kalbėjo: „Aš bent tesu iš ar-
čiau pažinę vieną vienintelę len-
kų tautą, besikeisiančią pavergti
savo kaimynus: lietuvių, bal-
tarusius ir ukrainiečius. Pradžio-
je kultūrinėmis kombinacijomis,
senovinių tradicijų vardu, bet
kai gaus bent šėšėlį fizinės jėgos
— ir jėga“...

Pr. Alšėnas.

Pasakoja Peter Kleist

Lietuvos pardavimas

(Tęsinys iš praeito nr.)

Liepos mėn. pradžioje pasikal-
bėjime su Rosenbergu Kleistas
leidesis su ministru ir diskus-
jas. Pirmiausia dėl paties vardo.
Ministerio vardas, argumen-
tas Kleistas, netinkas, nes minis-
terija negali tvarkyti tų kraštų,
kurie pramotini padaryti sa-
rankiškumo valstybė. O vietoj
„okupuotoms sritims“ geriau tik-
ti „išlaisvintoms rytų tautos“. „Ta-
čiau ir tai būtų nepilnina —
kalbėjęs Kleistas — ta sutelkti-
nė sąvoka, kuri, pvz., Baltijos
valstybėse būtų griežtai atmeta.
Man rodės, — pasakoja Kleistas,
— turėjo būti galima iš visų so-
vietinių sričių, kurios buvo nei-
giamai traktuojamos, išimti Bal-
tijos valstybes ir vienu mažu pa-
vyzdžiu parodyti protingų meto-
dų tikslingumą.“

„Nors Baltijos tautos, tragiš-
kai žlugus Švedijos galybei Ka-
rolio XII laikais, atiteko Petro
Didžiojo Rusijai, vis dėlto baltiš-
kai vokiškam aukštajam luomui,
pasiremiant senom privilegijom,
pasisekė atsipirti rusinimo ten-
dencijai ir išlaikyti per 700 metų
europinės šių kraštų tradicijas.
Po 1918 m. suirus Europinės
valstybės, Baltijos tautos gavo
savą valstybę nepriklausomy-
bės ir mokojo sėkmingai ją nau-
doti. Jų užsienio politika laikėsi
Versalio dėsno — ignoruoti Vo-
kietijos ir Rusijos buvimą, ką jos
irodė iš vienos pusės nusavinda-
mos visus vokiškuosius dvarus, iš
kitos pusės drausdomos komunis-
ti partijas. Jom pasisekė savo
ūki išlaikyti sveiką puikiai or-
ganizuotų ūkinių bendrovių dė-
ka ir pasiekti europiniai maš-
tais demesio verto gyvenimo
lygmens. Jų antibolševikinis nu-
sistatymas, kuris, kaip ir Suo-
dijoj, sykiu buvo ir antirusiš-
kas, buvo neabejotinas. Jų anti-
vokiški kompleksai akivaizdžiai
reicho neutralios politikos ir vis
stiprėjančių ūkinių mainų su Vo-
kietija pamažu nyko. Baisi pa-
tirtis 1940-41 m. bolševikų oku-
pacijoje sustiprino šią eigą ir su-
brandino supratimą savo padė-
ties, kuri neleidė išlaikyti ilgam

nepriklausomą savitą gyvenimą
tarp rytų ir vakarų.“

„Galima buvo 1941 m. skaičiuo-
ti, kad estai, latviai, lietuviai la-
bai greit sunaikins bolševikinių
svetimybių likučius ir sugrįš prie
europinio gyvenimo formų. Jų
savanoriškas pajėgas buvo gali-
ma panaudoti prieš sovietus. Kad
jos būtų visai išplėtos, buvo ga-
lima ir reikalinga baltų tautos
išimti iš bendro plano, nustaty-
ti tikrajai Sovietų Sąjungai ir
joms grąžinti jų nepriklausomy-
bę.“

„Pasikalbėjime su Dr. Leib-
brandt patyriau, kad šitokia min-
tis ne taip lengva bus paversti
veiksnu. Ministeris — aiškino
Leibbrandt — patę kilęs iš Tali-
no, turi asmeninio sentimentinio
šitas kitados vokiškas sritis įjungti
į Vokietijos reichą. Nepriklausomy-
bės pasiūlymas sutiks pasi-
priešinimą. — Tada aš išdirbau
autonomijos statutą ir kalbėjau-
si su Rosenbergu remdamasis
tuo, kad tik kilniadvasiška poli-
tika gali patraukti baltų tautas į
„anschlussą“. Bet, kuris mėgini-
mas greitai ir tiesiogiai „germa-
nizuoti“ pažadintų lietuvių, lat-
vių, estų pasipriešinimą ir vi-
siem laikam užkirstų kelią juos
laimėti. Rosenbergas ir šį siūly-
mą atmetė, leisdamas kalbėti tik
dėl „tautinių tarėjų“ tom trim
tautom.“

„Bet ir šito minimumo rytų mi-
nisteris nenorėjo duoti savo at-
sakomybe. Atsargumo dėliai jis
pristatė jį tvirtinti aukštai, ir
išvykdamas į šiaurės kariuome-
nės grupę gavau fuhrerio nuro-
dymą: nepaisant tarėjų sudary-
mo, paruošti grynai vokiškos ad-
ministracijos planą Baltijos kraš-
tam“ (154 p.).

KLEISTAS KAUNE

„Kelias į šiaurės karingę gru-
pę pro fuhrerio būstinę Ryt-
prūsijoje, kur aš buvau prista-
tytas vyriausiam būstinės admi-
nistratoriui gen. Wagneriui ir jo
pavaduotojui ministerijos diri-
gentui Dankwerthui. Jie pa-
klause mane apie mano politi-
nės tikslas. Parodžiau jiems
fuhrerio direktivas ir išdė-

musiose brandintas kultūriškai
politinis romantizmas, kuris ve-
liau ir mums patiems atrodė pa-
viršutinišku. Bet jis buvo ko-
vos priemonė. Šioji tautos aptar-
tis tačiau daug kur liko gyva iki
šių dienų.

Prietarų paunksmėje

Tauta išgyja savą veidą tik
nuolat veikiant pastoviams veiks-
niams. Istorinė raida, geografi-
nė aplinka, politinis ryžtas tu-
rint nepriklausomybę ar ją pra-
radus ir kovojant už laisvę, sa-
vaimega mąstysena ir kūrybi-
jėgų tikroviška išraiška, trumpai
tarkime kultūra, savaimi-
gas ūkis, visuomeninis sugyve-
nimo būdas aptaria tautinę as-
menybę. Visuotinė ir logiška
mąstysena mums sako, kad kiek-
vienas veiksnys yra svarus ir
turi užimti savo vietą.

Prietas, kai tautos asmeny-
bė yra iškreipiama tarus: „Štai,
va, kova už laisvę — politinė
veikla yra pirmiausia ir nustel-
bia kultūrinę sritį. Tokie kultū-
rininkai pažeidžia patys save, nes
kultūrinė veikla tegali klestėti
tik turint tauti laisvę, savai-
mingą pagrindą savaimingai veik-
lai. Taip pat nemažesnio prieta-
rū būta Lietuvoje, kai paradoksiš-
kai tvirtinta: tegyvuoją bekonit-
nė, bet ne kultūrinė Lietuva.
Tauta yra tikrovė, o ne mistika.
Ūkiškos vertybės yra būtinos ne
vien kultūrinei, bet ir politinei
veiklai. Ak, vėl tariama: katali-
kai dialektika tautų naikintojui
bolševizmui, o būdamas laisvės
gynėju, per „dieviškąją valsty-
bę“ veda į Bismarck ir Hitler ti-
ronijas.

Pagaliau trečiajai tautos są-
vokai XIX a. Mazzini ruošia ke-
lią. Jis kalba apie politinę lais-
vę kiekvieno junginio, turinio
politinį vieningumą, siejamą is-
torinių tradicijų, kalbos, kultū-
ros ir religijos. Mazzini idėjos
anuomet pripato ir lietuvių tau-
te, kuri sukilimais, politine,
ūkiška organizacija ir savos kul-
tūros mintimi bandė lauzyti jai
primastos vergijos grandines.
Tautiškai minčiai sustiprinti ir

kurti. Nūdieniame tarpsnyje lie-

čiai jiems savo pažiūras. Dank-
werthas nusijuokė dėl mano kal-
bos, kad aš esą turįs galvoje
„angliška sprendimo būdą“. Į
mano klausimą, ar kiekviena pro-
tinga politika turinti būti ang-
liška, su reizinuojančiu juoku
Dankwerthas palinkėjo daug lai-
mės mano darbam ir pranešė
apie mane gen. von Roques, kuris
buvo vyriausias vadas šiaurės
grupės užnugario sritim ir kurio
žinioje buvo tų sričių valdymas
ligi atvykstant civilfervaltun-
gi“.

„Fuhrerio būstinė mane nesu-
žavėjo. Į mano klausimą, kur yra
Koestring, paskutinis karo
attache Maskvoje ir vienas iš ge-
riausiai pažinusių raudonąją ar-
miją, nė vienas karininkas man
negalėjo pasakyti. Vyriausiojo
būstinėje jo tikrai nesą. Tokį ats-
akymą gavau, teiraudamasis apie
kitus rytų klausimo specialistus.“

„Fuhrerio aplinkoje, vadina-
mojoj Wolfschanze, kaip ir žygio
į Lenkiją, metu, nebuvo jokio
žmogaus, mokačios rusiškai. Sy-
kį Hitleris norėjo žinoti, kas
Pravdoje po foto parašyta, tad
vertėjų turėjo gabantis iš Rib-
bentropo šalis, iš už 50 kilo-
metrų“ (155 psl.).

„Kaune gen. von Roques ir jo
štabo šefas pulk. leit. Kriegs-
heim mane priėmė kaip Rosen-
bergo igaliotinį ir Ribbentropo
biuro bendradarbį labai rez-
vuotai. Šio štabo karininkai bu-
vo, kaip tokius nuo 1933 m. va-
dindavo, ultrareakcionieriai ir to-
paspėję jie nesistengė. Visą kar-
tą, ne tik į rytus, jie vadino iš ka-
ri-
nio požiūrio beprotybe. Specia-
laus štabo vyrus, kurie tada jau
buvo pradėję rinkti žydus į geto,
jie vadino galvų medžiotojais. —
Šiandien, gal būt, bus sunku su-
prasti, kokia keblu buvo mano
padėtis... Lėdas buvo pralau-
žtas, kada į Kauną atvyko Dank-
werth padėties aptarti ir į pasita-
rymą pasiūlė įtraukti ir mane. Jis
paprastė, kad aš išdėstyčiau apie
mano duotus įgaliojimus ir sudarė
tam man aukštinį tiltą, pridurda-
mas: „Prašau, išdėstykite, kaip
šitas įsakymas galima būtų
įvykdyti, Jūsų manymu, atsi-

PLB voratinkliuose

tuvių tautos uždavinys: sugerti
visa, ką randa pasaulyje gero, jai
tinkancio ir jos kūrybą brandi-
nancio. Daug kur mes nesame
pirmąją. Nūdieniuose verpetuo-
se metas mesti dejavus, kad esa-
me maži, negausūs. Kai pasaulis
žengia skausminguoju šunkeliu,
kai jame ryški visuotinė suiru-
tė, kai politiniame gyvenime vy-
rauja įžuliusis machiavelizmas,
nepaprastai pažeidęs mūsų tau-
tą, kai lietuvių tauta atsūdirė
tragiškiausiam tarpsnyje jos is-
torijoje, kai jos atskalos išblaš-
kytos visuose žemynuose — did-
miesčiuose ir miškuose, dykumo-
se ir derlinguose slėniuose, kai
lietuvių tautos žymi dalis pa-
smerkta mirti Sibire žiauriausio-
siose sąlygose, o seniau išvykę
lietuviai tirpsta, kaip pavasario
sniegas, nemetas svarstyti, kas
svarbiau: kiris ar kirvakotis.
Tuo metu svarbiausia yra or-
ganizavinasis. Jei laisvieji lietu-
viai nesiorganizuoja, t.y. netel-
kia visų turimų priemonių es-
miniams tikslams siekti, nusi-
kalsta ne vien praeitos karo
tamsės, kurios amžiams kovojo už
laisvę, dabartinei — paskandin-
tą kraują — kančios jūroje, bet
ir ateinančioms kartoms, kurios
iš anksto pasmerktos nelem-
čiai. Palikime nuosaliai įvairius
polinkius, požiūrius ir pomėgius.
Jie visi, kaip atskiros srovės
turi suplaukti į didžiąją srovę,
kuri savo jėga ir sniokštumu pri-
sidėtų prie lietuvių tautos išlai-
vinimo. Ne vien mūsųjei broliai
ir seserys yra pavergti. Ne vieni
savo jėgomis galime stoti lemting-
nų kovon. Bet pirmiausia mes
privalome surinkti savo pėgas
siems tikslams:

1. Laisvame pasaulyje išblaš-
kytus lietuvių turime sujungti,
lietuviams išlaikyti, kad nedingtu
svetimųjų jūroje. Tam turime su-
telkti materialines priemones
tarpusavio paramai ir remti ver-
tingai lietuviškai kūrybai, kuri
spinduliuotų ne vien lietuvių, bet
ir svetimųjų tarpe, rodydama
mūsų tautos savaimingą būti.

2. Organizuoti visus lietuvių
kovoti už Nepriklausomos Lietu-
vos atstatymą ir naujosios bar-
barijos sunaikinimą.

Tiems tikslams atsiekti mes
privalome išlaikyti aukštumoje
asmens ir šeimos vertybes, lietu-
viškas mokyklas, bažnyčią, ko-
vingą spaudą.

Svetur išlikti lietuviams, išlai-
kyti savą kultūrą ir sėkmingai
kovoti už tautos laisvę galime tik
sutelktinėmis jėgomis, visus lie-
tuvius sutelkus vienon geležinės
drausmės organizacijon. O tokia
organizacija tegali būti pasaulio
lietuvių bendruomenė (PLB). Ji
bus naudinga mūsų uždaviniams
ir tai milžiniško masto kovai.

„Turiu prisipažinti, kad šita ar-

GEDIMINAS GALVA.

PLB uždaviniai

PLB pamatai padėti gana veio-
kai — 1949. VI. 14. Juos sudaro
Lietuvių Charta ir Laikinieji Pa-
saulio Lietuvių Bendruomenės
nuostatai, kuriuos VLIKas anuo-
met priėmė.

Minėtoji charta pradedama:
„Lietuvių tauta, užsigrūdusi
amžių kovose dėl teisės laisvai ir
nepriklausomai gyventi savo že-
mėje, vieninga valia siekia savo
gyvybę, kalbą, tautines bei val-
stybines tradicijas išlaikyti, kurti
ir ugdyti, kad sava tautinė kul-
tura visuotinei žmonių giminės
pažangai bendradarbiaudama,
vykdytų Visagalia valią ir lais-
vojo žmogaus pašaukimą“.

Ko siekiama? Vieningos PLB,
išlikti lietuviams, palaikyti lietu-
vių kalbą, lietuvišką šeimyną, sa-
vaimingą kultūrą, lietuvišką mo-
kyklą, tautinį solidarumą, doro-
vingumą, siekia savo tautos ne-
priklausomybės.

„Lietuvys lieka lietuviu visur
ir visada. Savo tėvų išlaikytą
Lietuvių Tautos gyvybę lietuvis
perduoda ateities kartoms, kad
amžinai gyventume“ — (L. Ch.
2 str.). Tat liečia biologinį ir dvasi-
nį išpareigojimą praeities ir
ateities kartoms.

Antrasis tikslas aptartas L.
Ch. 6 str.: „Valstybė yra aukš-
čiausioji tautinės bendruomenės
organizacija. Valstybinė nepri-
klausomybė yra tautinės kultū-
ros ugdymo ir išlikimo sąlyga.
Darbu, mokslu, turtu ir pasiau-
kojimu lietuvis kovoja, kad ap-
gintų ir išlaikytų nepriklausomą
Lietuvos valstybę“.

Kas prikiština pagrindinių tiks-
lų aptarčiai? Kas primetina dėl
artimųjų uždavinių, kurie yra
neginčytini ir savaimingi, kaip
paties žmogaus būtis?

Kas toji PLB?

PLB priklauso kiekvienas lie-
tuvis, jei jis tokioje jaučiaisi, jei
jo gyslonis lietuviškas kraujas
srūva ir nėra išsižadėjęs savo tė-
vų — lietuvių. PLB yra vienintelė
pasaulyje, kaip yra vienintelė
Lietuva su viena lietuvių tauta.

PLB vadovybė išplaikia iš pa-
čios bendruomenės t.y. išrenka-
ma demokratiniu būdu, kad ne-
būtų primetinė, atsistatytinė ar
siekianti kažko kito.

PLB vadovybė todėl negali
būti primesta jokios lietuviškos
politinės partijos, o tuo labiau
nedemokratinio būdu atsiradusio
kurio politinio veiksnio. Kas
siauresnis uždaviniams bandyti
bendruomenės vadovybei pri-
mesti, tas pažeistų jos esmę, kenk-
tų jai ir turėtų būti pašalintas iš
jos. PLB yra visuotinė, bet ne
dalinė ir nepartinė organizacija.

PLB yra amžina, bet ne laikina
organizacija. Nepriklausomai Lie-

zvelgiant į faktinę padėtį, kurios
nėn Berlyne negalėjo žinoti“.

„Gen. von Roques ne tik ma-
no supratimui pritarė, bet jis pa-
brėžė, kad užtenka čionai pusės
tuzino vokiečių valdininkų ir da-
bartinė padėty galima bus tvar-
kytis prie lietuvių savivaldą...“

„Pasisekė sukurti visiškai sa-
varankiškas savivaldas Baltijos
valstybėse, jos buvo varžomos tik
tiek, kiek to reikalavo kariniai
interesai. Turėjo būti vengiami
šiem organam vartoti suvereni-
nių titulų ir buvo surasta išeitis,
pavadinant juos „krašto savi-
valda“ (Landeseigene Verwaltung).“

„Pasitarimai su savivaldos žmo-
nėm buvo pažymėtina tikrai
sunkūs ir neaukus. Jie stebėjosi
vokiečių santūrumu ir neįtikėtina
negerove. Ypatingai nepasitikejo
lietuviai, įpratę mane vaidinant
dvigubą vaidmenį ir buvo netoli-
ti, kad trauktų juos bendradar-
biavimo. Bet pagaliau jie supra-
to, kad aš tikrai žaidžiau dvigu-
bą žaidimą, bet tik ne jų nenua-
dai, o tam, kad būtų sulaukta
nuo klaidingo politinio žingsnio
iš vokiečių pusės ir nukreipta į
pozityvų bendradarbiavimą, pa-
grįstą abipuse nurašė.“

„Betgi mes šiaurės sąskaita
be paties šeimninio. Mūs buvo
pakrikštytas trečiasis mūsų kū-
dikis, „Estijos savivalda“, buvau
žabota telegrama atšauktas į Ber-
lyną. Posėdyje pas Rosenbergą
mane puolė ūkio atstovai, kurių
blauvų tikrovės pavertimą bu-
vau ligi tol labai vertinęs. Savo
astrius priekaištus jie apvini-
kavo išsireikšimais: „Ką vokie-
čių kareivis yra laimėjęs savo
krauju, jūs išdovanojot savo mie-
liekus estam, latviams, lietuviams“.

„Turiu prisipažinti, kad šita ar-

gumentacija trumpam laikui ma-
ne apstulbino. Mintis, kad vokie-
čių kareivis savo kraują liejo
tam, kad lietuviui jo ūkis, lat-
viui jo siuvelyka, estui jo vaistinė
būtų atimta, man buvo nauja.
Aš greitai pajutau, kad ginčas
eina ne dėl idėjų, bet dėl naudos.“

„Beprasmiška buvo šitiem žmo-
nėm aiškinti, kad karas rytuose
gali būti laimėtas tik dalyva-
viant rytų tautai, kad kova prieš
šias tautas bus kova už bolševiz-
mo išlikimą. Karu jie nesido-
mėjo. Tai buvo ne jų reikalas. Tai
armijos reikalas. Politika jie do-
mėjosi dar mažiau. Jų uždavinys
buvo ūkiškai apipiešti okupuotus
kraštus. Tam turėjo jie nurody-
mus ir tuo buvo jie suinteresuoti.
Uždavinio dydis ir neįtikėtina
baisos pasipalynimo galimybės
juos apsvaigino ir pastūmėjo į
veiksnius, kuriuose dingo bet
koks saikas.“

„Cia nieko nebuvo galima ape-
liuoti į protą, nieko konkrečiom
diskusijom. Reikėjo dairytis pa-
galbos iš šalies“.

„Rytų ministeris savo neveik-
lumu pats iš to reikalė išjūngė.
Mėginimas gauti paramos iš
užsienio reikalų ministerijos ne-
pasisekė. Wilhelmstrasseje nuo
žemesniųjų pareigūnų iki val-
stybės sekretoriaus buvo bendra
nuomonė, kad pradėtas kelias
yra pavojingas ir nesekmingas.
Bet tos nuomonės neįteko, kad
ministeris intųsi akcijoms. Kitas
partneris, kuris ligi šiol pasirodė
tokis efektyvus, kariuomėnė, grei-
tai buvo išjungtas, kad paliktų
vietą ateinančiam civilfervaltun-
gui su reichs-, general- ir ge-
bietskomisarais“ (159 psl.).

(Bus daugiau)

„Turiu prisipažinti, kad šita ar-

tuvai atsikūrus ir už jos sienų
bus lietuvių. Jie turės priklaus-
yti tai organizuotai bendruome-
nei, kad nuolat palaikytų ryšį su
tėvyne, iš kurios spinduliuos li-
tuviškoji kūryba.

PLB yra kovos organizacija už
šventuosius lietuviškos būties
uždavinius, bet ne lūkuriojanti
ar spekuliojanti.

PLB priklauso visi 18 m. lie-
tuviai aktyviais nariais. Prie ne-
pilnateisių priklauso ne vien ne-
pilnamečiai, bet taip pat kenkia
lietuvių tautai, priešingi Lietu-
vos nepriklausomybei, pritarią
bolševikinei ar kuriai kitai oku-
pacijai.

Kokie PLB santykiai su kito-
mis lietuviškomis organizacio-
mis? Ji apima visas lietuviškas
organizacijas, kurios jau yra su-
sikūrusios.

Ateitininkai 40 m. kelyje

Keturi paskutiniai dešimtmečiai mūsų tautos gyvenime yra labai spalvingi savo įvairumu. Prieš Pirmąjį Didįjį Karą prisikėlanti Lietuva yra palydima ryžtinga poetų giesmė, keliančia tautą laisvės gyvenimui. Tai graži dainių gėdynė, pilna vilties ir užsėdimo.

Po to sekęs intensyvus švietimo ir kūrybos laikotarpis, jau Lietuvai esant laisvai. Ir jeigu prisiklausius Lietuvos realybę neatitiko visų išsivajotam vaizdai, bet vis dėlto jame galima rasti prosvaitę, kurios duoda galimybę pajusti lietuviškojo charakterio ryškumą—kaip tik šiame laisvės gyvenime mes randame daug žymių, kur ieškanti, nerimstanti ir pasivieni nemėgstanti plaukti visuomenės dvasia prasimušdavo ir saulės šviesa kad ir stingstančioj rutinoj.

Šalia dainių romantikos, šalia intensyvaus švietimo, kūrybos ir visuomeninio brendimo periodų įsipina trečiasis sunkių kovų ir didelių bandymų laikmetis. Atrodė, lyg specialiai egzaminui pašaukta tai, kas buvo per šį trumpą Nepriklausomojo gyvenimo laiką išugdyta, subrandinta.

Visi tie trys mūsų tautos gyvenimo tarpsniai vaizdžiai atspindi ateitininkijos veikloje: dvasinio prisikėlimo metu ji skelbia savo mintis ir idėjas, laisvąjame gyvenime ji kūrybingai sava darbais, savarankiška, susipratusi ir visuomeniškai veikli, laisvės kovose nedvejojanti ir ryžtinga. Bet visais laikais yra ryškų, kad ateitininkijai dažnai visuomeniniame gyvenime tenka kelti naują mintį, nevisada madingą ir patogią. Tas ir jos veiklaid davė atspalvį, kuriam apibūdinti tinka poeto žodžiai:

...Manęs nematė niekas lenkiant kantrų kelią
Prieš jo stabus ir verčiantį
šypstis lūpas,
Ar šliejantis prie būrio pataikūnų...

Žvilgtelkime bent schematiškai, ar tų šviesių pastangų, savo mintį tiesiai skelbti ir ją nuosirdinai vykdyti, buvo apšiai, ar ne.

UŽ SAVAS LIETUVIŠKASIAS GYVENIMO FORMAS

Dar gerokai prieš Pirmąjį Didįjį karą, prieš 40-50 metų nemazi būreliai lietuvių studentų skverbėsi į Rytų ir Vakarų Europos universitetus. Tuo metu Rusijos žemė mūsų studentams buvo gana svetinga. Bet čia ir glūdėjo didysis pavojus. Ko nepajėgė atlikti rusų pavergetoje Lietuvoje žandaro prievarta, tam ryžosi už prievartą galingsnės rusų mesijonistų idėjos. Jos sumaniai stengėsi pavergti mūsų šviesulių širdį.

Pasidavimas nihilizmo įtakai tada savaime buvo šuolis nuo savos tautos kamieno. Bet lietuviškajame ir mokslus besiveržiančiame jaunime, tada dar buvo tokių, kuriuose idealistinio tikėtinio mūsų kaimo dvasingumas buvo gyvas. Kaip tik tai tuo lemtingu momentu jie, mūsų sąjūdžio pradininkai, prieš idėją iškėlė idėją. Ateizmu vyraujančioje atmosferoje Pr. Dovydaitis ir kiti viešai iškėlė religijos reikšmę žmogaus gyvenime, tuo ryškindami idealistinį krikščioniškumo bruožą lietuvių charakteryje.

Naujosios, anų laikų opinijai priešingos, minties skelbimas iš ateitininkų steigėjų reikalavo aiškaus apsisprendimo ir tvirtos valios. Ir jie atstūmė svetimias idėjas. Jie vėrčiai pasirinko savitą kelią. Tai buvo drąsus pasiryžimas lietuvių tautinį charakterį įprasminėti krikščionybės mintimi. Išėjusi "Ateitis" formavo studentijos ir moksleivių nuomonę, skelbdama kūrybingą ir veiklų šūkį: "Viską atnaujinti Kristuje". Plačiai pasklaidęs ateitininkijos sąjūdį stiproka užkirta kelią lietuviškosios inteligentijos rusifikacijai ir bent dvasiniam atskilimui nuo savos tautos.

VISUOMENINIO GYVENIMO VERPETUOSE

Kaip kiekviena idealistinė pasaulėžiūros organizacija, taip ir ateitininkija veržėsi į visas gyvenimo sritis, nepajėgdama būti abejinga ar nepasirinkti įvairius visuomeninio gyvenimo apraiškas. Gyvenimą ji vaizdavo kaip darniai sukonstruotą kūrinį. Ir kai jai atrodė, kad to kūrinio darnumas buvo žalojamas neteisingų ir nesveikų principų, ji sąmoningai ir atvirai pasiprie-

šindavo ir kovojo už savo nustatymus.

Tereikia prisiminti Voronežo ateitininkų aktingumą užkertant kelią komunistinei įtakai, besiskverbiančiai į lietuviškąją visuomenę tada jau komunistinėje Sovietų Sąjungoje.

Nemažesniu aktingumu Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo kovojama už tautinio solidarumo minties įgyvendinimą. Kai miesčionėjimo banga buvo apimanti mokslus einantį jaunimą, ateitininkai organizavo masines narių išvykas į kaimus. Kan. Dodelis, prof. J. Eretas, Dr. J. Leimonas, tie didieji pavasarininkų entuziastai, gerai prisimena ateitininkijos talką kaimo jaunimo organizaciniam darbe.

Žygis į pramonės rajonus, energingojo Vyt. Endziulaičio pradėtas, Nepriklausomos Lietuvos laikais susilaukė didelių rėmėjų. Prof. Pr. Dovydaitis, pats asmeniškai, Dr. Pr. Dielininkaitis, šviesi jaunosios ateitininkijos asmenybė, O. Labanauskaitė, Katilius ir kt. sugebėjo išvystyti didelį judėjimą, vedini minties socialinį klausimą spręsti katalikų doktrinos dvasioje.

Jautrumas socialiniams klausimams ateitininkijai yra suteikęs didelio gyvumo ir vertingumo. Tur būt, tuo ji išvengė pramoginės, pasyvios sumiesčionėjimo dvasios, bet išliko gyva socialinėms reformoms, jautri vargai. Moksleivio ateitininko-ės vertė didėjo pagal tai, kiek jis ar ji reikišė socialiniais patarnavimais, kiek lankė vargan pakliuvasias šeimas, kiek gyvai pažino socialinį klausimą praktiškai ir teoriškai.

Tas ateitininkijos didelis jautrumas socialiniams klausimams neabejotinai prisidėjo prie sąlygų sudarymo Lietuvoje įvykdyti žemės reformą, tampriai surištą su ateit. garbės nario Prel. Myk. Krupavičiaus vardu.

Sekmingas katalikų moterų organizavimo ir švietimo darbas yra surištas su keliais ryškiais vardais — p.p. Galdikienės, Dr. Karvelienės, bei jaunesniųjų ir tą darbą įsijungusių Ap. Sereikytės, Dr. Ag. Sidlauskaitės, Dr. A. Užupienės ir kt.

Ir vėliau, kai Lietuvoje buvo pradėta bandyti apeiti demokratinius principus bei paminti teisumą, kai oportunistų patogi taikavimui buvo sudaryta patogi dirva, ateitininkija pasipriešino ir tai mados srovei. Ji nebijojė tarti tiesos žodžio. Savo vėliau nenulenkę prievartai, bet dažnai ir nepalankioje atmosferoje išlaikė jas garbingai aukštai iškėlus, tuo metu nevengdama asmeninės aukos, tiek iš ateitininkijos vyresniųjų vadų, tiek iš pačios moksleivijos bei studentijos tarpo.

Ir dabar emigracijoje kova už lietuvių kalbos ir lietuviškumo išlaikymą vyksta toje pat veiklumo ir nuoseklumo savo idėjomis dvasioje. Ateitininkai jau-

C. ir R. Europos išvadavimo deklaracija

(New Yorko Bendradarbio)

Vasario 11 d. Philadelphiajoje, salėje, kur prieš 175 metus buvo paskelbta USA nepriklausomybė, apie 200 žmonių buvo liudininkai iškilmingo manifesto pavadinato: "Centrinės ir Rytinės Europos išvadavimo, tikslo ir principų, deklaracija".

Buvo ji iškilmingai perskaityta tuoj pat įkalbėta ir "Voice of America" ir Radio "for Free Europe" plokštelės, perduoti tautoms už geležinės uždangos.

Šis faktas įdomus dar ir tuo, jog deklaracijos galėjo būti paskelbta tik iš "National Committee for a free Europe" pasitraukus prorusiškos orientacijos Me Poole ir kit., kuriuos pakeitė Joseph G. Green ir C. O. Jackson, buvęs "Fortune" leidėja. Deklaraciją pirmuoju pasirašė vengras kanauininkas Varga, nors pasirašiusios tautybės buvo sužymėtos alfabeto tvarka. Už lietuvių pasirašė Ig. ministeris P. Zadeikis ir Vlik'o atstovas Vac. Sidzikauskas. Stebėtina jog, lyg patvirtindamas šią deklaraciją, taip gi pasirašė rusų A. F. Krensksis.

Tai logiška įvykių plėtotė mums pakeliui į Tėvynę. Galima dabar net spėlioti tolimesniusėjimus. Reikia laukti pagriežtiesiančio spaudimo prieš nacionalistų buržuazinę reakciją, kurios "Tiesa" sausio mėn. taip gausiai randa "LTSR" inteligentijoje.

Čia pareigą lietuviškumą, tyrą ir gaivąsą, išlaikyti ne deklaravimu, bet tikslia ir ryžtinga veikla liutanistinius dalykus mokinant, turinant tos srities lobius savo kūryba ir sumaniai kovojant už lietuvių kalbos plitimą.

Tie drąsūs ateitininkijos veiksmai, pasisakant atvirai ir aiškiai už savo mintis ir kovojant už jų realizavimą, dažnai susilaukdavo kritikos ir kaltinimų tuo metu, kai jie buvo vykdomi. Bet laikui bėgant, kai juos tenka vertinti, kad ir nesenos istorijos šviesoje, jų vertė vis ryškiau didėja.

KULTŪROS BARUOSE

Giliai apspręstos didžiojo mitytojo prof. St. Šalkauskio gairės, dinamikiškieji prof. K. Pakšto šūkiai, naujas sritis atidengiančios Dr. Ant. Maceinos, nerimstančio Juozo Girniaus ir Dr. Paplauskos-Ramūno mintys ateitininkijos veržlumui nusagstydavo kelių kūrybos kryptimi. Nesitenkinti rutina ir gyvam žmogui atšiauria realybe buvo lyg nuolatinis raginimas. Propaguotasis dėmesys kultūrinei veiklai gavo jautrų atgarsį. Štai sėdangiu būrys skelbia įdomią programą "I organinės valstybės kūrimą", kuria stengėsi paveikti atbunkančią visuomeninę sąžinę, atskleidamas platesnius horizontus. Ateitininkų Tarybos nario kun. St. Ylos paskelbtąjį "pilnutinė bet ne siauroji katalikybė" yra lyg mėginimas, šaukšias visą tautą artinti prie aukščiausių žmogaus idealų.

Dieraštis XX Amžius ir žurnalas Židinys, judrių kolektyvų vėdami, sugebėjo veikti visuomenės nuomonę. Abu jie buvo ryškūs savo principingumu. Tas principingumas, bet ne vien palankūs sentimentai religijos atžvilgiu, sudarė aiškų ir tvirtą katalikų krypties laikraščio ir žurnalo charakterį.

Visose kultūros srityse prasiimušė pajėgūs ir kūrybingi asmenys: literatūroje Dr. J. Ambrazevičius, prof. J. Eretas, Dr. J. Grinius; filosofijoje prof. St. Šalkauskis, prof. A. Maceina, prof. A. Ramūnas, J. Grinius; istorijoje prof. Z. Ivinskis, Dr. A. Šapoka, Dr. A. Kučas, Simas Sužiedėlis; geografijoje prof. K. Pakštas, Dr. Vl. Vilimas, Ant. Bendorius; pedagogikoje prof. Ign. Malinauskas, Dr. Ant. Šerkšnas, Dr. Ruginis ir kt. Poezijoje bei beletristikoje B. Brazdžionis, Ant. Vaičiulaitis, K. Bradūnas, Nika-Niliūnas, Baronas, Ramonas, N. Malzaitė, B. Babrauskas ir kt., liutuanistikoje Dr. A. Salys, St. Barzdukas, Dambriūnas. Čia suminimos tikrai kelios pavardės nepretenduojant į pilnumą, specialiai nepaminint tikslųjų mokslų, į kuriuos ateitininkų dėmesys paskutiniuoju metu ypatingai buvo nukrypes. Bet reikia tikėtis, kad ir tų pritaikomųjų sričių atstovai sugebės ateityje savo būdingu indėliu įsijungti į mūsų

su tautos ūkiškojo ir socialinio gyvenimo lygio kėlimą. Tikta užėjęs karas sustabdė šį sparčiaiėjusį progresą.

KOVOSE UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Visais gyvybiniais mūsų tautos gyvenimo momentais ateitininkijos padaryti sprendimai pirmoj eilėj buvo grindžiami sąžine, tiesa ir teisingumu, išjungiant bet koki išrokavimą, naudą ar madą. Tokios dvasios sąjūdis mūsų tėvynės kritiškoms valandoms patiekdavo nenutrūkstamą grandinę kovotojų ryžtingų, atkaklių, negniužtančių oportunistų, atšaurių prisitaikymui.

Iš Pirmojo Pasaulinio karo laikų šviesūs pavyzdžiai Matulaičių, Raubų, Dovydaičių priminė ateitininkijai jos pareigas savo tėvų žemei.

Ir šių laikų audrose ateitininkija buvo judri ir kovojanti. Pirmosios okupacijos metu stambi ateitininkų vadų dalis atsidūrė kalėjimuose, iš jų paminėtini prof. Pr. Dovydaitis, Dr. Pr. Dielininkaitis, Dr. Ign. Skrupskelis, agr. Valatka, Dr. L. Bistras, min. Bizauskas ir labai daug jaunosios inteligentijos, studentijos ir moksleivių ryškesnių asmenų.

Jų vietą užėmė jaunesnieji ir jiems atiteję suflūs kovos uždaviniai. Ideologiniam brendimui nebuvo laiko. Tęspėta rikiuotis kovai. Jautri širdis, valinga dvasia turėjo atsverti gilesnį idėjinį pasiruosimą. Aktyvistas kovotojas išėjo į priekį. Būdingu atkaklumu nebijota pavojų, mokėta vyriškai pakelti kankinimus neisduodant savo draugo. Gal dėl to išaugo atšiauresnis, kampuotesnis ateitininko tipas, bet jis bailiai iš fronto nesitraukė.

Ryžtingumą, kuriuo ateitininkija stoji į kovą už laisvę ryškiai pavaizduoja vieno ateitininkų studentų vieneto nuostoliai. Kauntytėse su bolševikais 1940-41 metais iš 110 vyrų tarpo žuvo 6, į Sibiją išvežti 9, Vokietijos okupacijos 1941-44 metais į koncentracijos stovyklas išvežti 8, iš kurių vienas žuvo. Tokiu būdu pirmųjų dviejų okupacijų metu nukentėjo per 20% narių. Trečioji okupacija, kuri ir dabar dar tebesitęsia, ryškėja, kaip ypatingai herojinė epocha ateitininkijos gyvenime.

Laisvės laikais skambiais žodžiais reiškiamos idėjos ateitininkų gretose daugeliui įstrigo giliai į širdį ir lemtingai valandai atėjus nesusvyruota ir didžiausiais aukais. Vartinė žuvusiųjų nusagsto ateitininkijos kelių aukos žiedais. Štai kai kurie oficialūs ateitininkų asmenys, žuvę kaip kovotojai bolševikų bei nacių koncentracijos stovyklose: "Ateities" redaktoriai J. Januševičius, Kazys Bauba, Z. Masaitis, Dvasios vadas kun. Alf. Lipniūnas, stud. pirmininkas inž. And. Šapalas, XX Amžiaus redaktorius Dr. Ign. Skrupskelis ir visa eilė jaunų vadų iš moksleivijos ir studentijos tarpo ir daugybė išvežtųjų, kurių likimas yra nežinomas. Tie keli suminėti pavyzdžiai rodo, koks kietas bet garbingas buvo ateitininkijos kelias per 40-ties metų gyvenimo audras.

ŽVELGIANT Į ATEITĮ

Idealistinių tikslų katalikų organizacijos siekia išugdyti kuo daugiausia subrendusių ir veiklių asmenybę, gyvai persiėmusių aukštomis krikščioniškojo žmoniškumo idėjomis. Šiuo metu neturime kuo perdaug džiaugtis. Veikla ta kryptimi yra gerokai apsilpninta. Mūsų lietuviškasis gyvenimas sumaniai ir intensyviai yra sukamas idėjinio blukimo keliu. Neva vienijimo tikslais yra stengiamasi visus nudažyti viena blankia spalva. Bet esmėje tai yra nekas kita kaip pastanga katalikų veiklesnį idealistinį susipratimą likviduoti. Jei dabar dar ir nėra nihilizmui panašios gėdynės, kaip kad ji buvo mūsų organizacijos kūrimosi laikais, tai vis dėlto tikrai sparčiai ta linkme žengiamo. Sumaniai vairuojama laiko rutina sugeba atbuktinti jautrumą aukštesniems polėkiams ir inertišką daugelio protas nepajėgia to išdavių įvertinti ateities perspektyvose. Todėl tikslu bent savo nuožiūra iškelti reikšinius, kurių įtakoje toji padėtis susidaro, su tikslu juos neutralizuoti.

Juos būtų galima grupuoti taip: vienam jungiamasis ir organizuotą katalikų darbą yra politika, tuo vardu jis palydi kiekvieną katalikų reikimąsi viešajame gyvenime; kitam tai yra netolerancija — toleranciją jis tepiriskiria vien abejingumui bei leng-

vapėdiškumui aukštesnių idėjų atžvilgiu; trečiam atrodė beprasmiška grumtis prieš gyvenimo srovę; ketvirtajam, kaip tipiskam katalikiškojo oportunizmo atstovui, atrodo, viskas paliktina vien Dievo valiai.

Ryškios ir kovojančios krikščionybės baimė yra labai būdinga pasauliui, kuris šioje geležinės uždangos pusėje skęsta abejingume ir neryžtingume. Ir mūsų tarpe tas nuidejimo procesas čia yra vykdomas kaip tikta tuo metu, kai daugelio už savo idėjas kenciančių širdys prie Baltijos krantų šaukiasi Dievo teisingumo ir nebijoti aukoti gyvybės dėl tiesos.

Tie reiškiniai akivaizdžiai rodo, kad joks ankstyvesnis perėjimas nestatė ateitininkijai tiek sunkių bet jos veiklą įprasminančių uždavinių, kaip šis dabartinis.

Klausimas tėra vienas ar iškils iš ateitininkijos tarpo-pakankamai asmenybų, kurios ir šios krizės metu sudaužys rutiną ir mados nuotaiką ir nepasiduos iš šalies peršamos įtaigoms.

Dabar labiau kaip kada nors ankščiau ateitininkijai yra brangus ir labai reikalingas gilus idėjinis sąmoningumas, krikščioniškasis žmogaus kilnumas, sugebas visuomenėje reikšti patrauklia forma, ir toji gyvoji dvasia, kuria gyvena pirmieji krikščionys. Tikta tokios dvasios įtakoje ateitininkija įgaus jėgų ir ras teisingus kelius iš šio meto painiavų ir išsivės iš bespalvio, blankaus gyvenimo rėmų.

Ateitininkai-ės, būkite tie, kurie sugeba įnešti naujos minties ir šviežio oro ten, kur aukštesnės religinės minties ir jos nuoseklus vykdomas baimė, sudaro tvankią atmosferą.

Nevenkite savo idėjų šviesoje ryškinti lietuviškąjį charakterį.

Sugebėkite pagerbti kitaip manantį, kaip sveiką ieškantį žmogų. Bet nebūkite abejingi drungnumui, idėjiniam pilkumui, bei jo diktuojamoms nevertingoms įtaigoms.

Į lietuviškąjį gyvenimą įsipinkite kaip ryškus katalikų organizuotas veiksnys, ir jame aktyviai dalyvauskite.

Kaip mūsų praeitis rodo, tikta aiškiai idėjiniai apspręstas, savarankiškas ir mokantis už savo idėjas kovoti sąjūdis gali būti vertas dalyvis Šventosios kovos už Lietuvos laisvę.

(Atkelta iš 2 psl.)

Ten buvo nurgista, jog RK Federacija nepritariauti PLB minčiai, o kitos organizacijos ir ją žiūrinčios, kaip ir padarą naujų politinių imigrantų. Kodėl prieita to nusistatymo, argumentų nepateikta. Tačiau pridurta, esą, gal vėčiau naujusius įsileisti į esamas organizacijas, kurios esančios gerokai apsnūdusios, o PLB klausimo kad iš viso nebūtų.

Klausimą išnarpliojus prieita išvadų, jog reikia veikliau sprendimą daryti. Tuo tikslu pritarė ALT sudaryti komisiją iš senųjų ir naujųjų imigrantų. Tas ir buvo padaryta pakvietus po 2 atstovus nuo 4 senesniųjų partijų ir 4 partijų naujųjų politinių imigrantų. Toji komisija nedaug posėdžių tepadarė. Čia kalti ne tik senieji lietuviai, bet ypač naujieji. Jų sąstataus pakitė, tačiau vežimas mažai tejudėjo. Per senąsias organizacijas pradėta daryti spaudimas. 1950. XI. 17-18 ALT suvažiavime PLB klausimas sukėlė ilgas diskusijas. Pagaliau nutarta klausimą pavesti minėtai komisijai, kuri paruoštų projektą iki 1951. I. 1. Kad šis nutarimas būtų įgyvendintas, neteko patirti. Netrukus įvyksta staigmena. Tas pats ALT atstovas, kuris pareiškė: "ALT prarys LTB" staiga pradeda, gal ir pagrįstai, kaltinti komisiją ir net niekuo dėtus pašalaičius. To mažia. ALT paruošė naują PLB statutą, pagal kurį jos vadovybė sudaroma delegavimo tvarka.

Statuto 13. str.: "Vyriausias Amerikos Liet. Bendruomenės valdomasis organas yra ALT. Ją sudaro delegatai nuo šių Amerikos Lietuvių Bendruomenę reprezentuojančių organizacijų:

- Amerikos Liet. RK Federacijos
- Am. Liet. Socialdemokratų Sąjungos,
- Am. Liet. Tautinės Sandaros,
- Am. Liet. Tautinės Sąjungos,
- Lietuvių RK Susivienijimo Amerikoje,
- Susivienijimo Lietuvių Am."

SOCIALINIAI KLAUSIMAI

T. DR. KLEMENSAS ŽALALIS, O.F.M.

Pijaus XI "Quadragesimo anno"

Pereitą sykį buvo peržvelgta Leono XIII enciklika, bet neliesta plačiau atskiros problemos. Pažadėjome išaiškinti vėliau. Pirmą pradėsime enciklikos analizę, norėtume dar sintetiškai peržvelgti Pijaus XI encikliką, išleistą 1931 m. gegužės 15 d., t.y. lygiai po 40 metų po Leono "Rerum Novarum". Ši enciklika yra trigubai ilgesnė, nes joje yra duodami papildymai. Enciklikos tikslas pirmiausiai paminėti 40 metų sukaktį ir pasidžiaugti jos vaisiais, atnešais per šį laikotarpį. Tačiau, pasikeitus laikams, atsiradus naujiems reikalavimams, reikėjo šis tas paaiškinti plačiau ir pritaikinti gyvenamajam metui, nors Leono XIII duotieji principai pasilieka galioje ir niekas puikiau jų negali aptarti. Todėl Pijus XI aiškiau paaiškina Bažnyčios, valstybės santykius socialiniuose klausimuose. Bažnyčia nekada nenorėjo, nenori ir neprivalo kištis į žemiškuosius žmonių reikalus. Tai valstybės dalykas. Tačiau negali atsisakyti savosios teisės, kad reikalas eina apie moralinį gyvenimą.

Bažnyčios tiesioginė pareiga yra rūpintis, kad moraliniai principai tiek socialiniame gyvenime tiek ekonominiame nebūtų pažeisti. Nustatęs kompetencijos principus, popiežius traktuoja atskirai nuosavybės teisę, valstybės funkcijas, kapitalo ir darbo klausimus. Kas liečia atlyginimą, šioje enciklikoje yra nustatomi nebe du, bet trys principai: iš darbo turi pragyventi visa šeima, atlyginimo didumas priklauso ir nuo darbovietės sąlygų, t.y., kad negalima reikalauti didelio atlyginimo, kuris neštų nuostolį draugijai ar savininkui, ir trečia, reikia atsižvelgti į visuomenės gerbūvį, t.y., kad atlyginimą gautų visi ir tokiu būdu, visi turėtų uždarbi.

Pijus XI daug plačiau liečia ir socialinės tvarkos atnaujinimo klausimą. Leono laikais mažos draugijos galėjo aptarnauti visuomenę. Pijaus XI metu jau reikėjo, kad būtų didesnės įstaigos ar bendrovės. Todėl jis perspėja, kad įsisteigus plataus masto bendrovėms, nebūtų nuslopintos mažosios. Štai reikalas suvienodinti kompetencijų lauką ir įsteigti gaudų įvairių profesijų ryšį, kad bendrai pasitarus, kiekvienas būtų laisvas savoje profesijoje ir nebūtų bereikalingų konkurencijų.

Trečiojo enciklikos dalyje popiežius iškelia aikštėn visas blogybes ir pateikia būdus, kaip reikia išvengti tų blogybių. Pirmiausia pastebi, kad iš laisvos konkurencijos kils siekimas sukaupti ir mažumos rankas visus turtus ir tuo būdu valdyti visą ekonominį gyvenimą. Popiežius šį metodą vadina despotizmu, nes kas valdo turtus ar pinigų, tas yra viešpats ir diktuoja gyvenimo sąlygas kitiems.. Laisvoji konkurencija suteikia progą išlikti tik stipriems ir mažiau sąžiningiems. Vėliau, konkurencija išsivysto į norą domiuoti ekonomijoje, politikoje ir tarptautiniuose santykiuose. Tokiu būdu, pačioje valstybėje valdžios organai yra priversti paklusti nedaugelio žmonių norams, o tarptautiniuose santykiuose išsivysto ekonominis imperializmas. Vaistai prieš šias blogybes: klausyti popiežių nurodymų, atsižvelgti į individualines ir socialines teises ir darbą, kapitalą ir į nuosavybę pagal teisingo padalinimo įstatymus ir pagal krikščionišką meilę. Valstybė gi, iš savo pusės, turi prižiūrėti laisvąją konkurenciją ir laikyti savo rankose ekonominę padėtį, t.y., neleist, kad turtai susikcentruotų kelių asmenų ar draugijų rankose.

Plačiai kalba taip pat apie socializmo transformavimą iš smurtiško komunizmo ir moderato socializmo į krikščionišką ekonominį gyvenimą, tvarkomą meilės principu, vieningai veikiant geros valios žmonėms.

PL Bendruomenės voratinkliuose

Pirmos 4 siūnia valdybą po 2, Susivienijimai po 2 ir Revizijos komisiją. ALT neįpareigoja net seimo nutarimai.

Tuo būdu pagaliau paaiškėja, kur šaunama. PLB tame krašte, kuriame daugiausia yra lietuvių, norima paversti politinių partijų birža, sudaroma ne demokratinio būdu, kad politinės partijos nusaikėtų deleguojamųjų kovingumą. Kad nepriklausomoje Lietuvoje protarpiais buvo kaikiurių nedemokratiškų apraiškų—JAV laikraščiai ir šiandien nepamiršta. Bet tų laikraščių redaktoriai pamiršta, jog demokratinėse JAV bėse naudojama delegavimo sistema, kuri primena sovietiską demokratiją.

Kai šioje plotmėje PLB reikalas atsidūrė JAV, jau nesunku atspėti kurį kelią ALT yra pasirinkęs. Jis yra pasirinkęs baimės kelią. Baimė žmogaus ir net organizacijos yra didžiausias priešas, kuris išveda iš lygsvorio jos apstėtuosius. Mielai norėčiau klysti tvirtindamas, kad ALT bijo PLB, jog ji neįsėstų į jos sostą ir tuo labiau kontroliuotų finansus... ALT bijo demokratinės, autoritetingos PLB, kuri nedvejotų dienos šviesoje kalbėti apie tuos reikalus, kurie nūdien nevien miglų, bet ir dulkinių voratinklų dangstomi. Lietuvių Išlaikymo Tarnybos valdytojas leidinyje "PLB keliu" aiškiai nurodo, kad ALT, BALF, SLA, ALRKF, socialistai, Sv. Juozapo Draugija ir kitos organizacijos ypatingais socialiniais, politiniais, religiniais, pasaulėžiūriniais reikalais PLB neįjungiamos. Tat ko ALT bijoti? Ar jis kartais nėra pagautas psichozo būti persekiojamu ir į visus žiūrėti įtarinomis akimis. Tačiau šiais žodžiais aš nenoriu paneigti to, ką jis yra gero padaręs kovoje už Nepriklausomą Lietuvą. Man tik vienas dalykas yra nesuprantamas, būtent, kaip suderinus vadovavimas kovai už nepriklausomą Lietuvą, kai vengiama jos įrikiuoti visus lietuvius.

Tuo labiau reikia šaukti, kai lietuviybė JAV pergyvena tragizmą, kai bažnyčios, mokyklos tampa nelietuviškomis, kai lietuvių kruvinu prakaitu uždribtos vertybės slysta iš lietuvių rankų, kai spauda yra pasiekusi idealiską nekovingumo ir beidėjiskumo lygį, kai žmogus skęsta materialinėje bangoje, nebudamas didžiosios katastrofos ženklų, kai PLB darbo užbaigimas yra sąmoningai trukdomas. O jį sukuriant JAV būtų uždėta karūna ant to didingo pastato, nes be PLB-nės organizacijos JAV negalima sukurti visuotinio pastato ir jo užbaigti. Be jos neturėsime ir centro.

Ilgai ir aš laukiau, tikėjau. Mačiau, kaip dulkinais voratinkliais dusinamas šventas lietuviškasis reikalas. Gera viltis dingo. Ji vėl suplasdena, kai naujai atvykusių bendruomenės palaipsniui įrikiuojasi į PLB. Bet kur tas JAV išgarsintas lietuvių milijonas? Ne, tarkime, 50,000 JAV organizuotų lietuvių? Kodėl jiems neparankus lietuviškasis kelias — kaip žydams į Palestiną?

Nežinom, kas kur dėsia po didžiosios pasaulio katastrofos. Menū, kad gali ateiti laikas, kuris vers kaipą atgaillauti dėl vėžio ir vėžio politikos link PLB. Žinau, jog tėvynė yra geresnė už geriausią pamotę. Neabejotų likimu tų, kurie nori patapti trąšomis svetima dirvai. Jie ir svetimųjų laikomi tik trąšomis. Esu tikras, kad gali ateiti metas, jog JAV lietuvių dalis vykti Lietuvon ne vien pigiau būtų nukaršintais, bet ir gyventi. Vyks ten žinodami, kad pilnutinis žmogus ir jo kūryba pasireiškia savoje žemėje.

Šiandieninis materialinis mastas ryt gali pakitėti, bet liks ištikima tėvynė, jei tu jai esi ištikimas. PLB to ir tenori. Ir vėl grįžtu prie Mazzini ypač nūdien įsidėmėtinį žodžių: "Laisvės medis neša vaisių, kai jis žydi, o tikrai tikrai tikrai rądomis, laistomas tautiečių krauju ir gėlavas tautiečių pasiaukojimu ir drąsa".

Prieš tris savaites buvau Vilniuje

Gal ir jūs savo mintimis klajojate Vilniaus gatvėmis?

O ten lietuvių dar tebėra; suvargę, paniekinti, bet viltingi. Vakarykštė "Tiesa" rašė, jog Korėjos "Liaudies Demokratinės Respublikos Liaudies Armijos Vyriausioji Vadovybė" sausio 9-sios pranešime sakė, jog armija kartu su kiniečių savanoriais turėjo atmušti smarkų amerikiečių ir lisinmanininkų priešpuolį. O šiandienykštė "Tiesa" tik dviem eilutėm pranešė į Paryžių atvykus Eizenhauerį. O atsimenu ką rašė partizanų laikraštėlis prieš savaitę dėl šio vizito!...

Todėl net ir "Tiesa" mlesnė — tarp eilučių vis daugiau gaili išskaityti. Užsienio žiniomis visais kėlvišiais puslapis jame paskirtas, o štai joms antrastės: "Paskirtas Pasaulinės Tautos Tarybos Biuro Posėdis", "SNO Generalinės Asamblėjos Politiniam Komitetui". Vilniečiai nei į galvą neateina, jog kanadiečiai nesupranta ką reiškia SNO — tai, mat lietuviškos kalbos naujadaras — "Suvienuytų Nacijų Organizacija" arba, kad jie neišskaitys, kas slepiasi po pavardėmis Džebas, Senas arba Zolio-Kiuri... Toliau seka: "Albanijos Vyriausybės protestas Jugoslavijos Vyriausybei", "Ginklavimosi varžybos Prancūzijoje", "Sunki vokiečių būklė Austrijoje", "Streikų judėjimas Indijoje", "Prancūzijos darbo žmonės protestuoja prieš Eizenhauerio atvykimą į Paryžių", kuriame jie jį pavadina naujuoju Europos Makarturu, "Gamybinis Lenkyniavimas Pekino Įmonėse", "Profesjoninio Judėjimo Laimėjimai Kinijoje", "Kareivių Sukilimas Olandijos Kariuomenėje"... ir panašūs, vis sovietiškosios Eltos pranešimai... O Tassas dar papildė jog "Vietnamo liaudis tiki pilnutine pergalė". Bandykite susidaryti pasaulio vaizdą vien tik iš tokių žinių.

O vilniečiai dar žvilgtelį ir prišakinius puslapius, kas naujo, atseit, mėlų srityje, savikritikoje... "Dešimt metų nelabai ką daug pakeitė. Laikraštis išdizaino skelbiamas einaš nuo 1917-tųjų metų ir numerį skaičiuoja 2377!"

Vedamasis "Už komunistinį moksleivijos auklėjimą", mat, tik ką Vilniuje prasidėjo rajonų ir mokyklų konferencijos! Ta proga ("LKP(b) CK, LTSR A. Tarybos Prezidiumo ir Ministrų Tarybos Organas" informuoja, kad, va, šiuo metu LTSR mokyklose mokosi virš 500.000 žmonių! "Vien vidurinėse mokyklose mokosi keturis kartus daugiau moksleivių, negu buržuazijai valdant. Šiais mokslo metais respublikoje veikia 2.672 pradinės mokyklos, 702 septynmetės, 191 vidurinės ir 143 suaugusiųsios. Vykdomas septynmetis visuotinis apmokymas". Ak, kaip norėtų vilniečiai ir palangiškiai su rokiškiais, kad grįžtų tas buržuazinis mokyklų "skurdas" — ir jie visi vilisiai. Juk ar girdėjot per taip trumpai girdimą "Amerikos Balsa" jau suomiškai sneka. Plinta gandas, jog ir lietuviškai pradės... Todėl vyksta "Tiesa" ant daugelio rajonų mokytojų, jog jie taip neveiklūs partiniame švietime, perspėdama: "Šį uždavinį mokytojai sėkmingai atliks tik tada, jei bus reikiamai išsvystyta bolševikinė kritika ir savikritika, be kurios, kaip moko draugas Stalinas, neįmanoma žengti pirmyn..." Lietuvos sossinės gyventojų akys šoko neapsikėsdamos nuo šio straipsnio prie kito. Cia įdomiau, — kažkas naujo: "VPSC sekretoriatas pasiūlė prisidėti prie organizavimo Visasąjunginės Laisvanoriškos Draugijos Raudonajai Armijai Remti, taip pat Aviacijai ir Kariniam Jūrų Laivynui Konferencijos prasidėjimo kovo 1-mą ir tęsis iki balandžio 30".

Daug vietos užima "pasiruošimai Rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausią Tarybą" su motto: Žemantauskas dirbdamas pas dvarininką Punišką, per 25 metus nepajėgė įsigyti net karvės. Dabar jis su savo šeima gyvena pasiturintai ir laimingai".

Straipsnelio pavadinimas "Agiacija, pagrįsta vietiniais faktais". Draugo Stalino savikritikos reikalavimą prisimėnė, vilnietis pats sau vienas pagalvoja "Tad kodėl neparašyta kiek karvių jis dabar turi?... J. Ja, agitatoriai būdi, daro pasikalbėjimus miškų kirtavietėse.... Taip, taip. Ne, "Plečiasi Socialistinis Lenkyniavimas" neskaitysiu... Va, ant rame puslapyje tai bent straipsniukas — "Lenino-Stalino partija — tarybinės liaudies įkvėpė-

jas ir organizatorius kovoje už komunizmo pergalę". Straipsnis aiškiai nereikalingas "kritikos nei savikritikos". Stalino vardas suminėtas lygiai 30 kartų ir pasirašė S. Mojarov. O baigiasi: "Bolševikų partijos patyrisiai vadovaujama, didžiojo Stalino geniali vėdama, tarybinė liaudies žengia į komunizmo triumfą"... Vilnietis vietoj "triumfo" mieliau dėtų "kartuves". Žiū, šiandien mūsų kalbininkai susirinkę. Tik žiūrėkit kokio dieviško mūsų vado besama: "LTSR Mokslių Akademijos tikrasis narys prof. B. Larin'as padarė pranešimą "Draug Stalino darbai kalbos mokslo klausimais". J. Senkus po to paskaitė apžvalgą lietuvių dialektologijos, o vyresnioji dėstytoja E. Mikalauskaitė skaitė pranešimą "Dzūkų tarmės veiksmazodinės formos". Tula A. Andriuskevičienė iš Kauno štai skundžiasi, kad "didelė minia susirinkusi į J. Gruodžio vardo Muzikos Mokyklos koncertą — paskaitą taip LTSR Filharmonijos choro ir nesulaukė", tik drg. Yla paskaitės apie "Rusų operą iki Glinkos"... "Vadovybė turi rimčiau organizuoti"... mano skundik, šyptelį vilnietis liūdina: rado kuo skųstis... Toliau "Sausio pabaigoje virš 2.500 studentų Vilniaus mokyklose laikė žiemos egzaminus. Ypač gerai išlaikė medicinos fakulteto studentai iš operacinės chirurgijos pas kandidatą Markevičių. Taip pat egzaminai vyko Pedagoginio Instituto, Vilniaus konservatorijoje ir Dailės Institute"... Toliau vilnietis skaito, kas jam mieliausia — Valstybiniam Operos ir Baletto Teatre ruošiamasi Čaikovskio operos "Mazepa" premjerai. Kas režisuos? Ogi Grybauskas, o diriguos Bukša. Reiks nugėti, galvoja... Rytų gi eina "Parduotoji nuotaka", gal šeštadienį tada geriau, i

"Demoną"? O kas kinuose: "Helioj" "Toli nuo Maskvos", "Spalyje" — "Pajacai", "Aušroj" — "Raikomo sekretorius", va, "Indų kapas", einu į šitą — ½ septynių seansui. Beje, juk susitariau į Dramos Teatrą, juk "Miška" šiandien vaidina ir dar turėjau susitikti ant Basanavičiaus kampe! O gal niekur neiti? Kas per radiją įdomesnio? Na, žiūrėk, šiandien iš ryto Bacho sonatą Nr. 3 pražiopsojau. 13 val. buvo T. Ivanausko paskaita "Miciūrinio mokslo ir kolektyvinių ūkių sodai". Įdomu, kaip jis manė išgelbėti vienkiemius sodus? Dienos metu programa dar kiek įdomesnė; po Ivanausko buvo 13:15 lietuvių kompozitorių pjesės smuikui, 13:30 — Lietuvių Literatūros valandėlė... 13:45 Rimskio Korsakovo "Romański", na, o po 16:15 "Vagnerio kūrinių koncerto" tai jau tik gryna propaganda ir vien tik rusiška... E, nusibodo mums lietuviams tai, vėl nusiųpė tėvynainis "prieš tris savaites" "Sporte" — žiūrėk mūsų sportininkai Visasąjunginėse čiuožėjų pirmenybėse gerai laikosi... nepaima ruseliai! Ir nepašims, jį valia tėvynėje išlikti stiprės su kiekviena ateinančia diena. "Amerikos ir Anglijos imperialistai" nejuokais grasiina "mūsų" didžiai tėvynėi, ir kas svarbiausia, jog "tie praeikiečiai" ar tik ne į ofensyvą pereina? Ak, kaip gaila, jog mano dar "buržuazinio" radijo lemputės perdegė, dabar vėl reikės ieškoti teisybės tarp šitų nemlėtų daugiasiai rusų propagandos eilučių... Taigi, galvoja lietuvis tėvynėje, laimingi tie, kurie spėjo nuo okupanto pasitraukti. Jie kovoja ten už mūsų išlaisvinimą, už demokratinę tėvynę ne "Suvienuytų Nacijų", bet Jungtinių Tautų ribose!

Almus.

Winnipeg, Man.

Nauja klubo valdyba

Metiniamie Lietuvių klubo susirinkime, kuris įvyko vasario 4 d. ten pat klube, po senosios valdybos pranešimo, išrinkta nauja valdyba: pirm. L. Jesilionis, vice pirm. V. Steponavičius, sekr. K. Beniušis, finansų sekr. P. Gudžiūnas, ižd. M. Vidrikas. Revizijos komisijos: Jurg. Januška, F. Pakniėnė ir O. Lenienė.

Buvo priimti du nauji nariai. Dabar klubas turi 70 narių. Įnešus pataisą konstitucijon, nuo šio metų priimami klubo nariai ir naujai atvykusieji lietuviai (dyputkai), kuriems iki šiol nebuvo leista įstoti. Džiugu, kad einama

prie glaudesnio bendradarbiavimo ir veikimo.

Atsargiau su korespondencijomis

Kartais nežinant visų aplinkybių ir vietos papročių parašoma žinutė, kuri sukelia daug nemalonių kolonijų. Štai "T. Z." vasario 8 d. numerio tilpo neteisingas kaltinimas Lietuvių Bendrosios komisijos: Jurg. Januška, F. Pakniėnė ir O. Lenienė. Buvo priimti du nauji nariai. Dabar klubas turi 70 narių. Įnešus pataisą konstitucijon, nuo šio metų priimami klubo nariai ir naujai atvykusieji lietuviai (dyputkai), kuriems iki šiol nebuvo leista įstoti. Džiugu, kad einama

Buvusią mūsų choristę

VALE RACINSKAITE ir ALBINĄ TAUTKEVIČIŲ,

sukūrus lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikina

Winnipeg Lietuvių "Šimkaus" choro

Valdyba ir nariai.

JUOZAS KRALIKASKAS

KRIOKLYS

(Tęsinys iš praėjo nr.)

VIII.

JUO TOLIAU į mišką, juo daugiau ir kreivesnių medžių. Aplinkui — jau tylutėlė naktis. Miške — ežeras, kurio pakrantėse tykojamai prigludę tamsūs pavidalai. Anapus ežero — žoruoja šiaurės pašvaistė. Nė, tarytum būtų dvi šiaurės pašvaistės: viena — anapus ežero, o antroji — ežere. Pratysiai skleidžiasi ir klostosi žalsvai sidabrinė ugnis. Vienur ji nusilieja į bangą, kitur išlinksta spiralėm, o dar kitur — išsauna tolyn ilgais brėžiais.

— Kur berasi gražesnį dalyką! — pasakė pusbalsiu Šalvėjus. — ... — Karolė tylėjo. — Tai mūsų meilei pagražinti taip užsidedę šiaurė. — ... — Pasakiška, tikrai! Kažkas iš tūkstančio ir vienos nakties. — ... — Karolė vis tylėjo. Yra labai gera sėdėti šitaip petys prie peties ir tylėti. Ir žiūrėti į ežerą. Atspindžiai ežere, kaip ir danguje pašvaistė, nuolat kinta vis naujais brėžiais, vis netikėtai vingiais ir pluoštais. Nuo vieno kranto ligi antro prieš juos atsispindi fantastinis šviesaus spektro tiltas. — Paskui įjėdu atsikelia eiti. — Neikim pro indėnus, — Karolė pasuka dešiniau. — Man vistiek, — jis pritaria iš paskui. — Išeisim, kad ir be tako. — O, žinoma. Taip daug įdomiau. Nepakylsim. Kryptį iš žvaigždžių ir šiaurinės pašvaistės matysim. Bet Karolė sustoja: — Eik tu pirmas. — Gerai. Lenda pro krūmus. — Kaip tamsu! Aš beveik tavęs nematau.

Hamilton, Ont.

Nepriklausomybės šventė Vasario Sešioliktąją Hamiltono lietuvių šiemet paminėjo ypatingai gražiai. Minėjo net tris dienas. Pačią vasario 16 d. lietuvių parapijos bažnyčioje įvyko gedulinkos pamaldas už žuvusius dėl tėvynės laisvės. Vasario 17 d. taip pat bendruomenės valdybos narių rūpėsiu "The Hamilton Spectator" pasirodė ilgas gražus straipsnis "Harasser Nation — Lithuanians of Hamilton Celebrate National Day", kuriame trumpai apžvelgta visa lietuvių tautos istorija ir dabartiniai vargai. Straipsnis papuoštas paveikslu — karo mokyklos kariūnų kuopa išrikiuota Kaune P. Vileišio aikštėje prieš dainų šventės estradą, perpildytą minios. Po klišė parašas priminė 1938 m. įtemptą padėtį su Lenkija, kada vos nekilęs karas tarp abiejų valstybių, nors Lietuva teturėjusi 21.000 karių ir 55.000 atsarginių, o Lenkija 283.000 karių.

Bet svarbiausioji minėjimo dalis įvyko sekmadienį. Tai buvo pirmąsiai iškilmingos pamaldos Aušros Vartų bažnyčioje su rinkliava Tautos Fondui ir iškilmingas aktas ir koncertas lenkų veteranų saleje Barton gatvėje, prasidėjęs 6 val. p.p.

Prisirinko žmonių pilna salė, mažiausia 600. Kolonijai, turinčiai iš viso 1000 žmonių, tai didelės procentas. Minėjimą pradėjo trumpu žodeliu Bendruomenės pirmininkas, pirmiausia pakvietęs pareikšti savo linkėjimus atvykusius kity tautybių atstovus: estų, latvių, ukrainiečių ir lenkų. Po jų kalbėjo specialiai iš Toronto atvykęs Dr. A. Šapoka, apibūdindamas lietuvių tautos padėtį germaniškojo ir rytų slavų pasaulio sankryžoje ir ieškodamas pagrindo mūsų ilgesiams dabarties tarptautinių santykių perspektyvoje.

Po paskaitos Hamiltono Dramos TMB "Aukuras" dalyvių nukėlė į spaudos draudimo laikus, suvaidinamas vieną veiksmą iš "Aušros Sūnų".

Vaidinimui pasibaigus buvo pranešta, kad jau atvyko grįžtų iš Čikagą iš Toronto, ten koncertavę, "Dainavos" ansamblis. Dar po kelių tos minutų per kurias ansamblio dalyviai spėjo persirengti, prasidėjo koncertas. Hamiltoniečiams tai buvo maloni staigmena, nes su ansambliu buvo susitarta tik prieš vieną dieną, jam koncertuojant Toronto.

Kad ir išvargę buvo ansamblio dalyviai, jau trečią naktį veik nemigė, tačiau šis puikus koncertas ilgai liks hamiltoniečių atmintyje. Čia buvo pakartota veik visa mišraus choro ir solistų programa, atlikta Toronto, o taip pat ir St. Šimkaus kantata "Atsisveikinimas su Tėvyne", išpildoma mišraus choro ir solistų. Atskirai solo dainavo Stasė Klimaitė ir Čikagos operos solistas baritonas Algirdas Brazis, auditoriją patraukęs jau pirma daina — Kachanausko "Patekė aušrinė". Po

arijos iš Fausto, triukšmingai salėi šaukiant, solistas dar padainavo tereodorą ariją iš "Carmen" ir Sarpaliaus "Dul dul dūdele". Po to dar pasirodė duetas: St. Klimaitė ir A. Brazis, sudainavę Talat-Kelpšos "Oi berneli, vienu". Publika būtų klausiusi ir klausiusi, bet čikagiečiai skubėjo išvykti, ir programa buvo baigta Šimkaus kantata.

Šventė praėjo. Hamiltoniečiai ją dar ilgai atmins. O nuopelnas, kad ji taip gražiai buvo suorganizuota, beabejo priklauso bendruomenės apylinkės valdybai.

Saint Jean, Que.

Cia atvykęs iš tremties kun. Justinas Bertašius tuo tarpu paskirtas į kunigų seminariją pasimokyti prancūzų kalbos ir bus paskirtas dirbti tarpe prancūzų.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

JA VALSTYBĖS

Vasario 16 minėjimas Los Angeles lietuvių Vasario 16 sukaktį minėjo vasario 17 d., šeštadienį, Patriotic Hall, iškilmingu aktu ir programa, o vasario 18 d. pamaldomis Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Minėjimo mening dalį išpildė: solistas V. Baltrušaitis, Helen Barstus-Swaggart, Lietuvių Dainininkų Klubo choras, vedamas Ažuolaicių ir Tautinių šokių grupė, vedama L. Zaikienės. Pagrindinę kalbą pasakė prof. Mykolas Biržiška, pasirašęs Nepriklausomybės akta.

"Lietuvių Dienos" pradeda antruosius metus

Su šiuo metų pirmuoju numeriu "Lietuvių Dienos" pradėjo antruosius savo gyvenimo metus. LD yra užsibrėžusios pavaizduoti iliustracijomis viso pasaulio lietuvių veikimą, ypač užfiksuoti svarbesnius įvykius.

Pradėta statyti nauja Šv. Kazimiero bažnyčia

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos naujos bažnyčios statyba jau pradėta vasario 11 d. su amerikoniškais žemės praksiomis "ceremonijomis", specialiomis pamaldomis ir bankietu. Žemė simboliškai praksiė Lietuvos Garbės Konsulas Dr. J. J. Bielskis, dalyvaujant miesto ir vyskupijos atstovams bei daugybei lietuvių. Bankieto metu naujos bažnyčios fondan sukelta apie \$3000. Statyba vyksta pilnu tempu. Kontraktorius pažadėjo pastatyti per 200 dienu.

Dailininko P. Puzino nauji laimėjimai

Povilas Puzinas, "Lietuvių Die nu" meno dalies redaktorius, vėl nuskambėjo per amerikiečių spaudą. Per sausio ir vasario mėnesius Los Angeles miesto vadovybės iniciatyva yra suruoštas piešinių ir skulptūros, laimėjusių premijas, paroda, kurioje išstatyta ir P. Puzino "Tremtinė".

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Pabaltijy varžomas maisto pardavimas

Berlin (LAIC) — Pabaltijy valstybių grūdų atsargų vadovybė gavo iš Maskvos patvarkymą ligi 60% "likviduoti" atsargas ir suvežti jas iš vietinių "punktų" į centralinius sandėlius. Iš ten grūdai gabenami Rusijon traukiniais ir laivais. Vėliau grūdai skirstomi tarp SSSR įstaigų — MGB ir kariuomenės rezervams, sėklų ir eksporto atsargoms.

Estija buvo šio potvarkio paliesta dar vasarą, ir tuojau buvo pajusta maisto stoka. Apnuoginus apskričių sandėlius ir kepyklas, suvaržytas laisvas duonos pardavimas. Įvestos "normos", gyventojų perregistravimas gorkomuose — miestų komitetuose ir "sielsovietuose" — provincijose.

jos tarybose, kas neįsiregis ruos — negaus duonos. Tuo būdu MGB igijo dar didesnę kontrolę.

Kolchozai

"Tiesa" Nr. 269, 1950. XI. 16 d. įdėjo "Kolūkių reikalų tarybą prie TSRS Vyriausybės atstovų Lietuvos TSR" A.Švecovo straipnį "Daugiau praktinės pagalbos sustambintiems kolūkiams", kuriame rašoma:

"Eilėje rajonų pasitaiko, kas sustambintuose kolūkiuose dėl sistema priimti susivienijusių kolūkių turtą bei pirgines lėšas neįvedamas bendras planavimas bei sąskaita, neparengiamas vieningos visam kolūkiui išdėbio normos ir darbų įvertinimo darbdariniams, neperžiūrimi administracinio ir aptarnaujančio personalo etatai, kuriuos reiki sumažinti".

A. Švecovo pranešimu ligi lapkričio mėn. pradžios iš 3.459 mažų kolūkių jau yra sudaryt 1.277 stambieji kolūkiai.

Rinkimai

Tik pr. m. gruodžio 17 d. Lietuvoje įvykdyti bolševikiniai rinkimai į vietines tarybas, į kurias "išrinkta" 32.749 deputatai, prikyje su pačiu Stalynu, "išrinktu net keliuose miestuose, ir su visais jo aplinkos dievačiais. Rinkimams buvo sukurtas milžiniškas aparatas iš 170.000 narių komisijs ir daugybė agitatorių. Vasario 18 d. vyks "rinkimai" Aukščiausiąją Tarybą. Žinoma dabar triuksmo bus dar daugiau. Tai bus vėl vadinama rinkimais, nors išrinktieji jau prieš keli mėnesius žinomi visiems. Tai tie kuriuos kom. partija pastatė kandidatais".

Paminklas okupantui

Vilniaus Ožeskiens aikštė yra pavadinta Černiachovskio vardu o praeitų metų gruodžio 10 d. joje atidengtas paminklas tam pačiam generolui, kuris, būdamas vad. gudų fronto vadu, 1944 m. liepos 13 d. užėmė Vilnių. Jis žuvo Rytprūsiose, dėl to tai jo vardu yra pavadinta Įsirutis — Černiachovsk.

daug laiko. Dabar jiems leista apsigyventi JAV laikinai, kol bus sutvarkyti formalumai. Tai išrūpino lietuvis advokatas Ch. F. Paulis, Kearney, N.J.

— Algimantas Petrėnas, sūnus žinomojo žurnalisto, 1949 m. su pagyrimu baigęs Hamburgo universiteto ekonomikos fakultetą, tikisi doktoratą baigti Harvardo universitete. Šiuo metu gyvena Brooklynė.

ITALIJA

Vatikano radijas transliavo specialią Nepriklausomybės šventės programą net per 3 d.: vasario 11, 16 ir 18 d.

Kun. Dainys iš Schwaebisch Gmuend persikėlė į Ingolstadtą, kur dar yra apie 100 lietuvių.

— Požemyj dar tamsiau. Prašau ranką! — stabteri Šalvėjus. Retkarčiais trakstelti saussakė. Jau girdėtis ir krioklio užesys: kažkoks tolimas ir požeminis. — Girdi mūsų krioklį? — Girdžiu. Priena nugriuvusį medį. Šalvėjus atsėdė, prisitraukdamas ją šalia savęs. Pabūna tylėdami. — Kokia tyła! ... — sušnabžda Karolė. — Nuostabi! — ... — Žiūrėkim abu į tą pačią vietą. — Nežinau, kur, — šnibžda ji. — Va, į pašvaistę tarp tų dviejų viršūnių, — rodo jis, antrąją ranka prilenkdamas jos galvą prie savosios. — Matau. Pietuose už miško suamsi šuo. Storai ir lėtai: tur būt, didelis, gal jau senas šuo. Netrukus, jam pritardamas, atsiliepia antras. Šis antrasis kiauksi tankiai: tur būt, jaunas, dar kvailas šuniukas. Abu loja tikrausiai Mėlynajame Kėkste, bet iš čia kažkodėl atrodo, kad daug toliau negu šitokruji. — Tau gera? — šnibžda jis prie pat jos ausies. — Neramu truputį. — Kodėl? — Dėl Gugos. Gali atsibusti paliktas vienas. Pašvaistė juda, kinta. Didžiausioji dalis — gelsvai žalsva, lyg gintarinė. Ne, spalvas sunku išskirti ir pavadinti. Pakraščiai nusifioti iki plonyčio trapius žydrum, vietomis trumpam sublizgantis atžaižinėm atšvaitom, primenančiom ledų varveklis prieš saulėlydį — — — — — Zinai, ko aš dabar norėčiau? — Ko? — Sekti. Suktsi valsą didelę salę. Jeigu dar muzika graži. — Su savo vyru? — Su tavim. Vyras nešoka. — Ne? — Jis perdaug, mat, rimtas. Jam juokingai atrodo. Susikabina, sako, du ir sukasi. Kvaila, girai, ir tiek. — Labai protingas žmogus, — pašalpiai nustjuokia Šalvėjus. Abu patyli.

— Nejau mes vėl kada persiskirsim, Karolė? — Nežinau. — Nejau vėl gyvensim kiekvienas sau? — Ne nuo manęs vienos pareina. — Gyvenimas būtų vėl tuščias. Man liktų gerti ir iš visko juoktis. Būtų gyvenimas dar tuštesnis negu buvo prieš tau atvykstant.

— Kažin, — suabejoja patylėjusi. — Šnekėti tu moki. — Sakau, ką jaučiu ir kaip yra. Tiesą sakau. — Pamatysim. — Kaip bus, kaip nebus, bet tavęs ir šios nakties neužmiršiu niekad. Pasiliksite visada tarp gražiausių mano atsiminimų. — Einam, — tepasako ji. Kiek paėjus, Karolė sustoja ir pasilenkia: — Aštrūs kažkokie badikliai. — Nusibratysis kojas. Laikykis už kaklo, — sako imdamas ją ant rankų.

Karolė tyliai nusijuokia. — Kaip du indėnai kydinėjam. — Kaip indėnas ir indėnė, — pataiso ji. — Bet jau paleisk. — Kodėl? — Susirgsi tokią mešką benešdamas. — Ne mešką, žlogytę. — Vistiek paleisk! Baly, jeigu prašau! Jis statė ją ant žemės. Prisispaudė prie savęs. Ji pasyvi, nesi-priešina.

— Myliu tave! — sušnibždėjo kimiai. — ... — ji atlošė galvą. — Pajuto, lyg būtų dingusi riba tarp jos ir jo. Lyg jie būtų abu susilieję į vieną būtybę. Bet pro tą vienybės svaigulį jis užgirdo kankinantį reikalavimą, greižtą ir atkaklų: "To permaža! Daugiau! Daug daugiau — viską!"

Šį momentą ji atsoko ūmu šuoliu. — Nekvailiokim, — ji dusliai pasakė, atsišlėdama į medžio kamieną.

Jis apima ją vėl į glėbį. Jai darosi alsu nuo jo tvirtų dantų baltuojančio švytėjimo ir pagreitinto į jos veidą kvėpavimo. Silpo jėga pasipriešinti, nors jautė, kad pablūdimas ją visiškai užvaldys...

KOVOJE SU LITERATŪRA

(Rimtas reportažas)

Kaip šiandien įprasta sakyti — esu pilkas ir paprastas pilietis. Darbuotojas su kitais tautiečiais ratlankių fabrike ir retkarčiais paskaitau spaudą. Širdis, mat, trokšta šviesos ir gražumo. Būcia taip niekados ir neišlindęs spausdintas į viešumą, jei ne mano geri prieteliai. Tai štai, Barnabas emė vieną dieną ir prietenkė mane: išleido knygą. Eiles. Su dišele fotografija pirmam puslapy. Gera fotografija — net plaukai kiek pripaįtyti, kad nesimatyty plikės. Per visą savo veidą jis ten pasirašęs skersai, labai suktom ir dailiom raidėm. Reikia — rašytojas. O visi puslapiai prirašyti tiesiom ir vėnodo ilgumo eilutėm apie meilę, partizanų, dangoraižių ir dūstantią širdį. Knygos vardas — "Kriokiantys vandenynai". Mat, tai koks! Taip neseniai su juo, rodos, bėkonų priėmimo punkte mušėm geležėles į ausis žviegiantiems gyvulėliams, o dabar rašytojas: visi žino jį, gerbia, o jis sako prakalbais ir su raštingais kalbais. Ji kitas geras prietelius Jono Juozapas (kažkodėl pasirašinėja jis, turbūt iš kuklumo, tik dviem raidėm) emė, šmakšt, ir literatūros kritikas. Kožne kiekvienam didelio laikraščio puslapyje maišo su žeme visokius savo ir Barnabo priešus, ir ką tu jam? Be baimės jis ten sako visokiems: — tu, girdi, Anuprai, ar apie blūsų auginimą parašė ką? O tu, pilietė, kelintos dinastijos karalius būsi, jei sakai "mes"? Stačiai sužavėjo mane jis savo minčių aštrumu ir mūsų priemiesčio tarmės geru panaudojimu. Gerai, sakau, brolau, rašai... Tik, ot, vienas nemalonumas — be reikalo jis, žinoma, kartą taip šokosi klausinėti: kas čia tie mažaraščiai, girdi? Taigi, labai be reikalo. Matote, mudu vienam pradinės suole sėdėjo — tai jis vis nuo manęs diktant nusirašinėdavo... Bet, kas buvo — praužuo. Dabar — kritikas. Visi skaitosi su juo, visi bijo, kepures kelia, į pirmą puslapį spaudžia... Paskaičiau, paskaičiau ir nutariau pradėti darbuotis grožio parnase. Kaip čia dabar — prieteliai jau tiek pasiekę, ar gal aš čia tamsoj murksosiu niekam nežinomas? Pradėjau romaną. Nesinorėjo smulkintis. Parašiau. Paskaičiau Barnabui — apsišarojo, pagyrė. Paskaičiau kritikui Jono Juozapui — paplojo per petį: spausdink, brol, kopti ir meno aukštybes ir parodyk visokiems dovydėnams kaip reikia operuoti žodžiu. Parašysiu apie tavo studiją, su nuotrauka (tu sėdėsi įsikandęs parkerį ir žiūrėsi į tolimas), aprašysiu smulkiai tavo gyvenimą ir apie tolimesnius kūrybos planus nepagalėsiu...

Sudėjom pinigų, nupaisėm bendrom įėjom viršelį, sugalvojom vardą (kaip anoj filmoj: "Sidabrinis Rytų Sutartinė") ir — išleidom. Knyga dar buvo

spausdintų kljuojama, o mano prieteliai Barnabas su Juozapu jau parašė po plačiausią kritiką. Girdite, pilietė, J. J. Plytgalis išleido pasaulinį veikalą. Net du šimtai septyniasdešimt keturių puslapių! Puikiausias paveikslas ant pirmo viršelio. Popierius be medžio priemaišų ir nesiglamžo. O apie kūrybą, tai ką čia ir bekalbėti — genijalus, genijus. Literatūros milžinas. Tokio mūsų literatūroj dar niekas nematė. Talentas, kylantis kaip aušrinė žvaigždė. Visokie ten, pripažinti, neverti jam atsegti bei užsegti korpės dirželių.

Gerai prieteliai — išgėrėm po alaus bonkelę ir štai — parašyta puikiausiai. Nei pridėt, nei atimt. Skaitau: Širdis šyla ir apima neužgesinamas kūrybos veržimasis. Tą patį vakarą parašiau 17 eilėraščių. Eilės — tai menkiniekis: viens, du, ir parašyta. Dar ir novelę pradėjau apie nelaimingą meilę. Bet... vėlnias emė ir pakiojo kanopą. Kaip čia kitaip pasakys! Emė, kažkoks ten nei girdėtas, nei man žinomas tipelis ir užpuolė mane. Sak, knyga prasta. Sako, gramatikos nemoki ir sintaksė šlubuoja. Ir bendrai — ar tik nebūsi literatūrinė kandis? — tasi nežinomasis pareiškė man viešai per laikraštį. Ir ne tik man kljuvo — ir mano prietelių Jono Juozapą tasi pavadinio kurmiu, kuris tikros šviesos bijosi ir pasiūlė perskaityti Rygiškių Jono vadovėlį. Abiem pasiuolė. Na, žinote, brangieji, pasaulio galas!

Tą patį sekmadienį sušaukėm nepaprastą susibuvimą. Atėjo įsiutęs Barnabas, pamėlynavęs Jono Juozapą ir atsivėdė dar du naujus bendraminčius: rašytoją Pilypą Atramantą (pasirašinėjantį Atlanto Unguriu) ir Sebastijoną Plevėsą, kuris, kaip vėliau paaiškėjo, yra garsusis poetas Žibuoklė po Lapu. Prasi-dėjo audringas pasikalbėjimas, kurio metu, tučiuojau, Atramantas, man diktuoju, parašė žiauriausią atsakymą viršminėtam manō knygos niekintojui. Pacitavome bendrai prisiminti, rusų rašytoją Silerį ("Aukšas ir pe-lenuose žiba") ir galutiniam su-naikinimui, straipsnį bāigėme Šekspyro ūkiu: Veni, vidi, vici! Be to aptarėm bendro mūsų kultūrinio gyvenimo gaires. Pasi-skirstėm taip, kad kiekvienas turėtų savo pozicijas: Jono Juozapas sutriuškins kiekvieną, kuris dris bet ką ir bet kur rašyti (apie literatūrą (ypač negalėsi-tingas bus poetams ir rašyto-jams!) Atlanto Uguurys sukurs rašytojų klubą ir nagrinės mano kūrybą; Sebastijonas Plevėsa į viešumą išeis užporyt su ilius-truotu žurnalu ir jame naikins mūsų priešus; Žibuoklė po Lapu ir aš — J. J. Plytgalis — nieko neatbodami rašysime eilėraš-čius, romanus, apysakas ir, gal, filosofines mintis.

Šiek tiek nesklaidumo įnešė apsimiegojęs Atramantas (rašau-tai vardan teisybės), leptėjęs kažką apie rašybos taisyms. — Ką čia dabar skiedi, mielas? — sušuko Jono Juozapas, ar mes kokie mažaraščiai?! Gal, manai, pirsim koki ten Vadovą? Žinai, ką pasakė mano prieteliai: rašytojai daro sintaksės, o ne kablui-kai taiso rašytojus! Ginčas buvo baigtas ir visi išsiskirstėm, kū-rybiniai atsigavė, namo.

Štai, taip esu sekmingai įsi-jungęs į jaunųjų rašytojų gretas. Kovosiu, draugu padedamas, ir tenedrįsta nei vienas pasimaišyti mums skersai kelio. Sunaikin-sime!

O visus prijauniančius bei bi-čiulius ir toliau visada painfor-muosiu apie mūsų naujus laimė-jimus.

Jūsų J. J. Plytgalis

Pavasario dainų šventė Naujorke

Naujorke geužio mėnuo pra-siskleis lietuviškas — su rai-bos gegutės kukavimu, su pievų margumu, su visa, niekur nežino-ma kitur, nuostabią Lietuvos gamtos nuotaiką. Kiekvienas Amerikos lietuvis, ar seniau iš-vykęs ir tėviškės pavasarį per de-simtmečius tik širdyje prisime-čias, ar tasai, kurio ausys dar ne-senai girdėjo namuose gintas dainas — kiekvienas, kas gegu-žės 6 dieną, 4 val. po pietų bus Naujorke, Manhattan center 34th St. ir 8th Ave. lietuviškoje Pavasario Dainų Šventėje, vėl pajaus ir regės tėvynės pavasarį. Jį perkels tenai gražiausias mūsų dainos, dainuojamos milžiniš-ko jungtinio choro, diriguojamo žymų dirigentų, didžiulė grupė tautinių šokių šokėjų parodys mūsų šokių grakštumą, geriausi lietuviškos Amerikos solistai ir muzikai dalyvaus šitame koncer-te — šventėje.

Neužmirškite, kad gegužės 6

Dailininkui Tel. Valui, pada-riusiam Vasario 16 d. skirtojo "T 2" numerio pirmojo puslapio re-žinį ir maloniai sutikusiam leisti "T2" pirmiesiems paskelbti jo darbo Vytauto D. portretą, nuo-širdžiai dėkojame.

"T2" Redakcija.

Mr. T. Preston knyga

Mr. Thomas Preston, 1930-1940 metų laikotarpyje, 10 metų iš-gyvenęs Kaune kaip Didžiosios Britanijos konsulas, vėliau pa-siuntinys ir įgalios ministeris, neseniai parašė ir išleido savo po-litinius memuarus antrašte "Be-fore the Curtain", kurioje vaiz-duoja politinius santykius Rytų Europoje iki bolševikų okupa-cijos.

— Federalistų Unija jau for-maliai priėmė lietuvių federalis-tų klubą tikruoju nariu.

d. visi keliai veda į Naujorką, di-džiausią ir gražiausią iki šiol lie-tuvišką parengimą. Šios šventės ruošimui vadovauja dainininkas Alex Vasiliauskas.

Tą pačią dieną, toj pačioj sa-lėj, 1 val. po pietų įvyksta Ame-ricos Lietuvių Scenos darbuoto-jų Sąjungos (Lithuanian Artist Guild of America) susirinkimas.

— Gen. T. Daukantas, buvęs caro Rusijos laivyno aukštas ka-rininkas, rašęs atsiminimus lie-tuvių ir kitomis kalbomis, vargs-ta vienšias Argentinoje. Seny-vas amžius pabėgėlio dalią dar labiau pastunkina, juo labiau, jog neturi žinių apie kitus šeimos na-rius Jo adresas: Foto Lietuva Vil-la del Digue, Sierras de Cordo-ba, Argentina.

Faustas Kirša žada išleisti "Rinktinę poeziją".

Jėzaus Nukryžiuotojo seserų kongregacija

Tokių vardu praeitais metais pasirodė Simo Sužiedelio knyga su 220 iliustracijų, 304 psl. — Brockton, Mass.

Tai kongregacijos 25 m. sukak-čiai paminėti leidinys, apžvelgias visą religinį karitatyvinių, ir kul-tūrinį barą nuo pat užuomazgos Pensilvanijos anglikasių lietu-vių tarpe. Keliais bruožais aptar-tas kongregacijos įkūrėjas tėvas passionistas Alfonsas Marija — Julius Urbanavičius, išryškinti kongregacijos darbai ir vargai kuriant centrą iš pradžių Elm-hurste, o pastaruoju metu Brock-tone prie Bostono. Aprašytos ju-biliejines iškilmes ir dar priker-g-ta S. Anunciato, CJC, angliška kongregacijos istorijos apžvalga.

Kongregacijos veikla ir jos is-torija tai vienas bruožas iš JAV lietuvių gyvenimo, tai vertingas indėlis, padėdas tą gyvenimą perprasti, atsekti lietuviškosios dvasios plūduriamą svetimųjų jūroje. Leidėjai šia knyga pasta-tė kongregacijai paminklą, o mums atskleidė Amerikos lietu-vių istorijos kampūtį.

Ged. Galva, mūsų nuolatinis bendradabis Čikagoje, vasario 17 d. skaitė paskaitą profesorių su-važiavime "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė", o sekančią dieną Ashland auditorijoje "Lietuvių tautos uždaviniai".

Kanados pašto ženklų konkurse, kurį tik ką paskelbė paštų val-dyba, kviečiami dalyvauti ir me-nininkai tremtiniai. Konkurse žada dalyvauti ir lietuvių grafi-kai Tel. Valius, gal būt, taip pat ir dailininkas Al. Šepety, gyve-nąs Edmontone.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Vysk. M. Vajantiaus Žemaičių vyskupystę žadama šiais metais perspausdinti 700 m. Lietuvos krikštui paminėti. Tai būtų tikrai gražus paminklas, būtų atlikta tai, ko nepadarėme nepriklausomoje Lietuvoje, kai ši knyga bu-vo sunkiai begaunama ir daug kam tekdavo naudoti iš lenkiško vertimo. Tik perspausdinant bū-tų gera ją parenguoti bei pasta-bomis aprūpinti.

Henrikas Nagys žada išleisti savo poezijos knygą.

Prof. Dr. Antanas Ramūnas yra parašęs mokslinį veikalą "Europos ir Lietuvos likimas".

B. Brazdžionis ruošia lietuviš-ko novelės antologiją.

Vincas Ramonas parašė roma-ną iš bolševikų pirmosios okupa-cijos Lietuvoje "Dulkės raudona-jam saulėlydy".

Nelė Mazalaitė žada išleisti le-gendų rinkinį.

Ant. Vaitulaitis ruošia savo novelių rinkinį.

Juozas Girmis parašė filoso-finį veikalą "Vakarų kultūros krizė".

— Prof. Z. Ivinskis pasikalbė-jime su italų katalikiškosios en-ciklopedijos rektoriumi išgavo sutikimą įdėti į enciklopediją apie 10 straipsnių apie Lietuvą ir jos atskirus žmones.

— Zygmund Nowakowski, ži-nomas lenkų žurnalistas, politi-nis feljetonistas ir literatas, Lon-dono lenkų "DP i DZ" (1950. XI. 9) pasakoja, kad pas jį atsilan-kęs vienas lietuvis iš Jeruzalės ir prašęs šauktis į lenkus, kad tie sudėtų pinigų Jeruzalės "staci-joms" išbaigti. Ta proga Nowa-kowskis palietė ir politinius Lie-tuvos-Lenkijos santykius. Dėl Vilniaus, kurį abi pusės laiko sa-vuoju — "ar barsimės? Dabar? Tur būt, didžiausias laikas kad abi pusės truputį sušimtingė-tų"... Susitinkame su lietuvišais ant didžiojo nesibaigiančio sopu-lingo kryžiaus kelio, ant Via Do-lorosa, ant tautų Via Crucis. Lin-kime jiems gerai, kuogeriausiai iš visos širdies. Esu tikras jie mums linki taip pat. Nežinia, kas šiandien yra blogesnėje padėty-

je. Teištesės lietuviai. Tegul jų bolševikai neiškapoja, neišsau-do, neišveža pragaro gilumon. Pagrista yra baimė, kad po šio karo gali išlikti savo žemėje iš vi-so milijonas lietuvių. Tepasilie-ka jų kuodaučiausiai. To jiems linkime Naujais Metais". (Su dė-kingumu priimam p. Nowakows-kio linkėjimus ir su lygiu nuošir-dumu linkime to paties lenkų tautai. (E).

REDAKCIJAI PRISIŪSTA

Lietuvių Dienos, 1951 m. sausio mėn., Nr. 1 (11), 24 psl.

Siame Nr. skaitome: E. R. Wit-kus, Ph. D. Bakteriologinis ka-ras; BALF suvažiavimas New York; Algis Regis, XX šimtme-čio pusiauoklėje; Almus, Lietu-vių profesoriai Amerikos univer-sitetuose; V. Bakūnas, Hitlerio viešnagė Klaipėdoje — Atsimin-zių spūsnis; V. Racevičius, 10 m. liaudies mēno tarnyboje; J. Pa-bedinskas, Vilniaus gatvė Casa-blanc; Prof. J. J. Ambrose, Will Communism Win? Lithuanians Beck USA Policies; The Lithu-nian Language; It is the Custom — on Nanumea; Russification of Place Names in Lithuania Mi-nor. 40 iliustracijų, kurių daugu-mas susijusios su straipsniais, ki-tos iš Lietuvos ir lietuvių išeivių gyvenimo.

Atėitis, 1951 m. sausio mėn. 1911—1951, 24 psl.

Lietuvių Katalikiškojo Jauni-mo žurnalas, kaip visada turi-ningas ir gražiai išleistas, 13 iliustracijų. Rašo J. Laučka, P. Jurkus, Pr. Naujokaitis, Stepas Zobarskas, A. Tamošaitienė, Ada Karvelytė, B. Empokerytė, V. Kleiza, R. Leimonas, Čiukas Dė-lis, K. Kebinskas, L. Dambriū-nas ir tt.

Skaitų Aidas, 1951 m. vasario mėn. Nr. 2, 20 psl. ir viršelis.

ABN Informacija, Nr. 1 (3), 1951 m. sausio mėn. II metai, lei-džia ABN Lietuvių Centrinę De-legatūrą, Memmingen, Vokietija, 4 psl., šapirografinis leid.

Communism Exterminates Na-tions, 4 psl. — Trumpas Lietuvos ir jos dabarties vargų apibūdinimas anglų kalba. Išleido ALR KF, Dayton, Ohio.

Kreipiasi lietuviai studentai Vokietijoje

TAUTIEČIAI,

Daugumas lietuvių tremties gyvenimą Vokietijoje pabaigė. Tremtinius globojancios organi-zacijos savo dėmesį koncentruoja į dvi asmenų kategorijas: emigruojančiuosius ir vad. "kie-tąjį branduolį", ligonius, sene-lius ir pan. Visi kiti paliekami nuošaliai ir turi rūpintis išsi-versti, kaip kas sugeba.

Prie šių pastarųjų priklauso ir Vokietijoje tebestudijuoją lietu-viai studentai. Paskutiniaisia me-tais jų skaičius, tiesa, visą laiką mažėjo, nes daugelis pasirinko emigraciją. Tačiau šiuo metu dar turime apie 70 asmenų, stu-dijuojančių paskutiniuose se-

mestuose ir pasiryžusių likti Vokietijoje, kol baigs savo stu-dijas.

Studentų gyvenimo sąlygos šiandien pasidarė ypatingai sun-kios. Jau kuris metas, kaip IRO nebeteikia studentams jokios pa-ramos. Lietuviškosios institucijos šiandien nėra pajėgios finan-suoti eilės studentų studijas. Patiems studentams užsidirbti sau pragyvenimą Vokietijoje nėra sąlygų, nes dėl siaučiamo nedarbo net daugybė kvalifi-kuotų vokiečių turi verstis iš be-darbio pašalpos. Lietuviškoji vi-suomenė yra vienintelė, iš ku-rių studentas gali tikėtis savo padėties supratimo ir paramos.

Todė Vokietijos Lietuvių Stu-dentų Sąjunga kreipiasi į įvai-riuose kraštuose esančius lietu-vius, prašydama padėti baigian-tiems studentams užbaigti studijas. Mūsų sąjungoje yra eilė asmenų, kurie tremtyje atsidūrė visiškai vieni ir neturi jokių ar-timųjų, kurie galėtų jiems pa-dėti. 15 studentų serga plačiuo-ji džiopa. Nežiūrint sunkiausių sąlygų, jie siekė ir tebesiekia sa-vo tikslo studijose. Jiems ypač yra reikalinga parama. Mes tiki-mės, kad tautiečiai supras mūsų narių padėtį ir atsiileps į šį mū-sų kreipimąsi. Tuo ne tik bus paremtas vienas kuris asmuo, bet kartu padarytas įnašas pa-gausinti lietuviškos šviesuome-nės eiles.

Aukas prašoma siųsti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vardu. Ad-resas siuntiniams: Leitaušes Rotes Kreuz, (14 b) Reutlingen, Lederstr. 94. Pinigines auktas prašome pervesti Šveicarijoi: Schweizerischer Bankverein, Zurich, Konto des Litauischen Roten Kreuzes. Kiekvienu atve-ju prašome kartu žymėti, kad skiriama Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungai (fuer Stu-denten). Norintiems šelpti kuri nors studentą betarpiu mielai tarpininkautis, prisidami ad-resus. Tuo reikalu prašome kreiptis: Zentralausschuss der Litauischen Studenten in Deutschland, (14 b) Tuebingen, Lange Gasse 38, Germany.

Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjunga
Tuebingen, 1951 m. sausio mėn.

"Dainavos" ansamblio kanklininkės

— Ne... Nereikia... Einam namo... — sušnibžda, nusilenkdam-prie jo krūtines.

Jis vėl atlošia jos galvą. Pašvaitės apšviestas jos veide mato kovą pačios su savimi. Viena ranka greitai perbėga, atsegiodamas jos švarkelio sagas. Bet vos jo ranka padarė naujo kėsinimos judesį, ji staiga jėgingai atspilė, į jo krūtinę rankom įsiremdama:

— Ne! Eikim namo.
— Namai nepabėgs.
— Jau laikas.
— ...
— Ne! Ar per jėgą?
— ...
— Imsies prievartos? Ką, Baly?
— Aišku, kad ne, — nusijuokia ją paleisdamas. Jos balse pasi-girdo nauja gaida, kad jis turėjo ją paleisti. — Tu nepažįsti juokų, Karole.

— Gal jau ir supykai? — pataikavo jai.
— ...
— Supykai?

— Karole, ne jau supykum? Argi tu nesuprastum manęs? — at-siprašinėjo taikliau balsu.

— Cha cha cha, — ji nusijuokė. Bet buvo vėl jo rankose ir vėl pasijautė, kad ji tuoj perlūs į vis tiek — vis tiek, kas ten ateityje bebūtų.

— Baly! — šuktelejo su baimė ir priekaištu, jau tik be maža ko nenukridama su juo į krioklį...

Bet jo brutalūs judesiai sukėlė jos instinktyvų pasipriešinimą. Akimirksnį, alkūne atsispirdama į Šalvėjas pasmakrę, ji užgribo pirštais kryželį ant savo kaklo...

Auksinis kryželis! Lyg žaibo apšviestas, pasimatė vaizdas ano Kučių vakaro, kai vyras dovanojo jai šį auksinį kryželį... Kry-zelis — kūcios — vyras... Prie altoriaus stovi abu šalia, prisiek-tinėja meilę ir ištikimybę, patį Dievą liudininku šaukdami... Ir Guga — Guga! Nieku būdu — — — Tai buvo tik sekundės, ku-riuos nulemė...

Tada ji rėžė jam į veidą. Jo šypsena ir pasitikėjimas savi-mi išnyko susyk. Pasimetęs, lyg atsimušęs, stovėjo, nenuleisdamas

nuo jos akių. Paskui iš lūpų pradėjo sparčiai skleistis vėl šypsena.

— Kirs ir į antrą, — palinkdamas į ją, atsuko antrą savo veido pusę.

Karolė plojo nesigalėdama dar kartą.

— Ačiū, Karole! O gal dar ir trečią? A?

— ...

— Visur buvau ir visko mačiau, bet šitaip... Puiki tu moteris.

Visais atžvilgiais puiki.

— Gausi dar, jei tyčiosies. Spirsiu.

— Karole! — paėmęs jos rankas, pabučiavo vieną ir antrą. Jau rimtai, be jokios šypsenos.

Tylėdamas priėjo skardį miško pakraštį prieš tiltelį ir Mėlynąjį Kėkštą anapus upės. Iš karto pasimatė dešimtys kasyklių žiburių.

— Nelydėk toliau. Aš viena.

— Ką dabar vėl?

— Ne! Dar pamatys kas.

— Ir nebijosi?

— Kaip ne? Labai.

— Na, mėtai. Tai kaip galėčiau leisti vieną?

— Bijau ne to, ką tu manai.

— Ko?

— ...

— ... — jis nesuprato. — Tai tikrai neleidi toliau drauge eiti?

— Ne.

— Liepi čia pasilikti?

— Čia.

— Ką gi. Esu tavo vergas.

— ...

— Tai tada: iki pasimatymo!

— ...

— Karolė! Iki pasimatymo!

Karolė buvo jau visiškai blogai nusiteikusi ir užsiožavus ne-

atsakytį. Bet kad greičiau atsiskirtų, nugalėjo save.

— Iki, — pasakė tyliai, lyg atsidusdama. Tik tiek. Tik iki, net ne iki pasimatymo.

Karolė viena leidosi nuo aukštumėlės.

Rytuose jau buvo ženklu rausvamas. Dešinėje sunkiai užė praei-

namas krioklys. Ir tada didelis liūdnumas prie jos pristėjo. Apėmė

toks nykus gaudumas, kad nedaug betrūko, jog pravirktų...

(Bus daugiau)

IŠ PLATAUS PASAULIO

Iš kur bus vežamos atominės bombos?

Pasiruošimai artėjančiam karui kas kart vis daugiau išryškėja. Pastaruoju metu spauda paskelbė apibūdinimą JAV karių Europoje, iš kurių numatomi vykdyti atominiai puolimai. Tam esą įrengta 13 bazių Anglijoje — dalis jų kartu su anglais, — 7 bazės Vokietijoje, 7 prancūzų perleistas Maroke, dar deramasi su Anglija dėl Maltos, jau rengiama Kipro saloje, deramasi dėl panaudojimo didžiulės britų Msmmano bazės Jordane, o Irake ruošiamos net 4, kurių viena yra dar nuo ano karo tebevaldoma britų. Reikia manyti, kad numatomos bazės ir Turkijoje, o gal ir Graikijoje.

Visose tose bazėse numatoma laikyti B29 ir B50 bombonešius, galinčių nešti atominės bombas.

JAV bazės Maroke

Būsimoji demokratijos kovoje su bolševikiniu totalitarizmu Europoje neabejotinai didelės reikšmės turės šiaurinė Afrika, kurios Sovietų Rusija nepasiekė, jei ir visą Europą užimtų. Tad nenustatoma, kad šiomis dienomis Prancūzijos vyriausybė peskelbė davusi leidimą JAV Maroke įrengti 7 oro bazes. Galimas dalykas, kad tai Plevan lankymosi Vašingtone vaisius.

Plieno nacionalizacija D. Britanijoje vykdoma

Vasario 7 d. D. Britanijos parlamente vėl buvo sprendžiamas jau prieš metus nutartas, bet vykdyti dar nepradėtas, plieno nacionalizacijos klausimas. Konservatoriai ir liberalai dėjo visas pastangas, kad nacionalizacija būtų atidėta, nes šiuo metu rimtu gynybos pasiruošimų momentu daryti pertvarkymus taip svarbioje plieno pramonėje esą nepageidautina. Darbiečiams užsispyrus, opozicija manė galėsianti surinkti daugumą prieš nacionalizaciją, tačiau balsavimai parodė priešingai — už nacionalizaciją balsavo 308, o prieš ją 298. Viltis, kad vyriausybė bus priversta pasitraukti ir kad bus paskelbtai nauji rinkimai, dingio. O konservatoriai mano, kad dabar rinkimus jie tikrai laimėtų, nes krašte vyrauja nepasitenkinimas vyriausybe, ypač dėl nuolat kylančių kainų ir dėl pasiektos didelio trūkumo mėsos, anglių ir kiaušinių kūrų.

— Londonas. — Anglijoje nuo infliuzijos epidemijos jau mirė apie 3000 žmonių. Epidemija dar nėra pasibaigusi.

— Varšuva. — Lenkijoje su normuotas benzino naudojimas. Privačioms mašinoms duota teisė per mėnesį važiuoti tik 125 km.

Ragina sukilti prieš Maskvą

Valstybės sekretorius Achesonas kreipėsi į viso pasaulio komunistų partijas, kviesdamas jas atsisakyti Maskvos dominavimo, o kur visa partija to nepadarė, pavieniams ar grupėms atkristi ir sukurti laisvas nuo rusiškio imperializmo rėmimo partijas.

Bijo apginkluoti Vokietiją

Ypač Prancūzija, o iš dalies ir D. Britanija, bijo ginkluoti Vokietiją. Jos, sako, mieliai svarstys abiejų Vokietijų sujungimo galimybes, jei tik Sovietai tą siūlys. Jų idealas esą būtų abi Vokietijas sujungti ir demilitarizuoti. Tuo reikala ambasadoriai tarisai Vašingtone svarstydam 4 didžiųjų konferencijos programą. Nutarimo betgi dar neprieita jokio.

4 didžiųjų konferencija kovo mėn.

JAV, D. Britanija ir Prancūzija sutarė atsakyti Maskvai, kad sutinka susitikti Maskvoje kovo mėn. Notos dar nesuredaguotos. JAV pareiškia, kad norės kalbėtis ne tik apie Vakarų, bet ir apie Rytų Vokietijos ginklavinimą, o taip pat Austrijos okupacijos užbaigimą.

Už gerus Lietuvos Lenkijos santykius

Laisvosios Lenkijos ambasadorius Ispanijai M. Szumlakowski "Draugo" korespondentui pareiškė turis daug simpatijų Lietuvai ir vilti, kad paskutinių laikų patyrimas yra pamokas, kad "varom žūtbutinę kovą dėl savo tautos egzistencijos bei gyvybinių aukštesniųjų vertybių ir laisvės, o ne dėl vienos ar kitos sienos, miesto ar pan?".

Fritz Thyssen mirė

Vokietijos pramonės grūdėjo Augustino Thyssen sūnus Fritz, kuris Hitleriui iškilti iki 1933 m. paklojo milijonus, o vėliau su juo susipyrko ir netekęs imonių gyveno svetur, mirė sulaukęs 77 m. viešėdamas pas dukterį Buenos Aires.

— Bonna. — Sąjungininkų ir Vokietijų mišraus komiteto nariai gen. Speidel ir Heusinger galutinai pareiškė, kad mažesniųjų divizijas kovos vienietį negalima organizuoti, tad Atlanto pakto valstybių nutarimas negalės būti priimtas.

— Praha. — Čekoslovakijos stambieji fabrikai, kaip Skoda, Tatra ir kt., numatomi iškelti į rytus — į pasienį arba į Lenkiją, o kiti į Rumuniją.

— Vašingtonas. — Prezidentas Trumanas vėl pasisakė už skubų St. Lawrence kanalo pravedimą. Nes jis įgalintų pasinaudoti Labradoro rūda.

"Geros valios" komitetas sudarytas

Greta Švedijos atstovo Sven Grafstrom ir "Geros valios" taikomajį JTO komitetą pagaliau sutiko įeiti Meksikos atstovas Luis Padilla Nervo.

Sovietų atstovas dirba su Tr. Lie

Sovietai pareiškė Trygve Lie naujosios kadencijos nepripažįstą ir generalinio sekretorių jo ne laiką. Vasario 14 d. Trygve Lie pirmininkavo nusiginklavimo klausimui pasikalbėjimams, kuriuose buvo ir Malikas, kuris betgi jokio protesto nepareiškė. Jis tačiau nei vieno karto nepavadinė Tr. Lie gen. sekretoriu. Iš viso vengė duoti jam betkokių titulių.

Iindija labai nuolaidi kinams

Kom. Kinijos kariuomenė įžengė į Indijos šiaurės rytų pasienį. Betgi vyriausybė dėl to nesijaudina. Tai esą tik per klaidą kariai įžengė į sietimą teritoriją to net nežinodami. O kariuomenė ten esanti Tibeto užėmimo reikalu.

Skraidančiųjų lėkščių paslaptis

Daug visokių spėjimų — net nesamonių apie kitų planetų gyventojų žvaigžde — girdėjome ryšy su pagarsėjusiomis "skraidančiomis lėkštemis". Jau eilę metų daug kas skelbė jų matę, bet jokie autoritetingi šaltiniai nepaaiškino, kas tai per reiškiniai būtų. Tik vasario 12 d. JAV V-bių jūrų laivyno tyrinėjimo skyrius pagaliau paskelbė, kad pusketvirtų metų įlėbos apie "skraidančias lėkštes" liečia to skyriaus balionus. 1947 m. vasarą pradėtas leisti ir stratosferą kosminių spindulių bei kitų reiškinų tyrimams. Dabar jau nebėsa jokio reikalo tai slėpti. Tie balionai pakildavę iki 100.000 pėdų — per 19 mylių — ir pasiekdavo 200 mylių per valandą greitį. O geriausiai būdavo pastebimi vasaros vakarais, kai žemėje jau prieblanda, o jie patys dar apšviesti saulės.

Kodėl jų slėpti nebėsa reikalo, nepaaiškina. Greičiausiai dėl to, kad tyrimai jau baigti, o jų daviniai saugomi seifuose ir nebėra pavojaus, kad kas nučiups aparatų užrašymus.

— Londonas. — D. Britanija moka pensijas 5000 lenkų buvusių karių invalidų ir jų šeimų. Tam skiriama 475.000 svarų metams.

— Londonas. — Vasario 15 d. ir vyriausybės rankas perėjo 92 plieno ir geležies kompanijos. Jų akcininkų kompensacijos bus išmokėta \$840.000.000. Jos visos per metus pagamina 15.907.000 tonų plieno bei geležies.

— Belgradas. — Jugoslavija ir D. Britanija pasirašė sutartį dėl sunaudojimo britų paskirtos 5 milijonų paskolos maistui ir kitiems sunaudojimo dalykams.

MANNING CARTAGE & MOVERS

184 Manning Ave.
Tel. WA-0791
Perkraustome ir pervežame įvairius daiktus vakarais ir dienos metu. Kalbame vokiškai, rusiškai ir lenkiškai.

BATES & DODDS

Funeral Services Limited
Laidotuvių direktoriai
931 Queen St. W.
Toronto 3, Ont.
Tel. EM 3-0681
A. E. Raper—adm. direktorius

DRAUDIMAI

Apmokame ligonines, operacijas ir daktarų sąskaitas bei prarastą darbo laiką. Draudimą išmokame namuose arba ligoninėje amžius nenustatytas

Skambinkite: G.A. Mc GUIRE
Charles E. REA Ltd.
2047 Yonge St.
Tel. MA 0377 arba LL 9624
Draudžiame nuo ugnies, automobilis ir tt.

Diplomatai kažką ruošia

JAV valstybių sekretoriaus pavaduotojas Europos reikalams G. W. Perkins vasario 13 d. atvyko į Jugoslaviją, pasak jo, kaip turistą. Tuo pat metu ir kiti du viceministrai taip pat virto "turistais": valstybės sekretoriaus pavaduotojas Artimųjų Rytų ir Afrikos reikalams G. W. McGhee ir oro pajėgų ministeris Th. K. Einletter aplankė Turkiją.

— Buenos Aires. — Argentinos prezidentas Peron pareiškė, kad savo teises į antarktikos salas Argentina ginsianti net ginkluoju britų. Tai yra Falkland salos ir prie jų priklausančios Pietų Georgia, Pietų Setlando ir Pietų Orkney salos. Jas visas Argentina traktuoja kaip savo respublikos dalį.

Pietų Amerika užtvindoma turtais

16 amž. Europa net didelę ūkinę krizę pergyveno, kai Pietų Amerikos nukariautojai apipylė ją ten rastuoju auksu, dėl ko nukrito aukso vertė. Per Atlantą nuolat buvo gabenamas auksas į Europą. Dabar jis vėl gabenamas, bet priešinga kryptimi.

— Vašingtonas. — Prezidentas Trumanas pasiūlė kongresui nutarti tučiuojau padovanoti baudančiam Indijai 2.000.000 tonų grūdų.

— Vašingtonas. — JAV paskelbė nuo balandžio 1 d. suvaržymą visos eilės aliuminijaus prekių gamybos. Tai dar neliečia virtuvės reikmenų, nors sąrašas yra 200 prekių.

KANADOS ŽINIOS

Kanadiečiai Korėjoje jau kaunasi

Nuo praeito šeštadienio kanadiečių batalionas Korėjoje laikomas baigęs apmokymą ir kariuomenės operacijoms prijungtas prie Commonwealth 27 brigados, kuriai priklauso ir, po batalioną australų bei n. zelandiečių. Batalionas jau išvygiavo į šiaurę.

Siunčia ginklus Belgijai

Kanada, praėjusiais metais pasiuntusi 1 divizijai šarvuotą Olandiją, nutarė taip pat 1 divizijai ginklų pasiųsti Belgijai. Ginklai esą paruošti sandeliuose ir kiekvienu momentu gali būti išsiųsti. Tuo būdu Kanada atsikrato britų tipo ginklų, kad savą kariuomenę galėtų apginkluoti amerikoniškais. Kam būsių paskirti trečios divizijos ginklai, dar esą neaišku. Olandijai pasiųstųjų 1 divizijos ginklų vertė buvusi 57 milijonai dol.

Kanados kariniai užsimojimai

Krašto apsaugos ministeris pateikė parlamentui 3 metų planą krašto gynybos programos. Jame numatyta per 3 metus tam išleisti \$5.000.000.000. Oro laivynui skiriama daugiausia, kaip visom kitom ginklų rūšim kartu. Numatoma lėktuvų skaičių pakelti iki 35.000, padvigubinti laivyną ir žymiai sustiprinti sausumos armiją.

Numatoma 11 eskadrų oro divizijai pasiųsti Europon. Iš viso numatoma 40 eskadrų, kurioms reikės pastatyti dar 3000 lėktuvų. Užjūrių tarnybai skiriama F 86E ir CF 100 Canuck lėktuvai. Kanada norinti sukurti pagal pajėgumą trečią pasaulio oro laivyną — po JAV ir D. Britanijos. Tuo tarpu Kanada turinti 8 reguliarias eskadras, kurių tarp e esą 3 naikintuvų eskadros, 3 transporto, 1 žvalgomoji ir 1 jūrų. Naujų būsių sudaryta 21 eskadra, kurių dauguma bus naikintuvų, kiekvienoje po 25 lėktuvus. Praeito karo metu Kanada ir užjūrius buvo pasiuntusi 48 eskadras, t.y. vos 8 daugiau kaip dabar nori turėti taikos metu.

Krantų apsaugai numatoma pastatyti šimtus laivų, kuriems pagalbon paruošta bus aviacijos

eskadra kovai prieš povandeninius laivus.

Visos armijos skaičius numatomas pakelti iki 115.000, o įskaitant civilius tarnautojus iki 148 tūkstančių. Dabar su civiliais tarnautojais yra 90.000.

Vasario 20 d. šaukiama provincijų atstovų konferencija, kuri nustatys civilių apsaugos nuo oro puolimų išlaidų paskirstymą tarp centro ir provincinių organų.

Kanada jau maždaug turinti šarvuotus ir apsaugos 4 divizijos kity tautų. Vienai divizijai jau pasiūsta ir Olandiją. Kanada pagaminsianti 50.000 komplektų radio siųstuvų, kurių 45.000 siųstiami kitiems kraštams. Ji taip pat gaminanti 155 mm JAV tipo patrankas.

Reikalauja kainų kontrolės
Kanados parlamente opozicijos atstovų eilė griežtai reikalauja, kad vykdant gynybos programą būtų įvesta visuotinė kainų kontrolė, nes pragyvenimo išlaidos nuolat auga ir gresia labai rimtom komplikacijom.

Apsauga prieš orinius puolimus
Kanados krašto apsaugos ministeris Claxton apibūdino pasiruošimus krašto gynybai, ypač nuo oro puolimų.

Visa, kas daroma kolektyviniam saugumui, esą daroma Kanados apsaugai, nes norima priešą atremti kuo toliau nuo Kanados krantų.

Rusija turinti bombonešius B29, kurie gali pasiekti bet kurį S. Amerikos tašką ir grįžti atgal. Nesą galima 7.000.000 kv. mylių paversti viena atsparia tvirtove. Naikintuvai ir radaras praeito karo metu apgynę D. Britaniją. Tačiau tai buvo įmanoma tik tokiu mažam plote, bet neįmanoma būtų visoje S. Amerikoje. Apsauga dėl to esanti organizuojama kartu su JAV. Esą sudaromas galingiausių radaro aparatų tinklas, surištas su naikintuvų eskadrilėmis. Šitos tinklo sistemos ¼ būsiąs Kanadoje. Tai dar nesą paruošta, nes ir patobulinti radaro aparatai, ir moderniškesni naikintuvai esą tik nesenai baigti ir tik pradėdami gaminti. Tai

SPORTO ŽINIOS

JOE LOUIS

Joe Louis bus, turbūt, vienintelis boksininkas, kurs iš kumščių smūgių pelnė 4.292.162 dol. Jis gimė neturtingoje negrų šeimoje JAV.

Jį boksininko karjeron pastūmėjo ne tiek bokso pamėgimas, kiek noras išbristi iš skurdo. Pirmųjų — 1934 metų pajamos buvo nedidelės. Pirmoje kovoje su Jack Karcken Čikagoje jis laimėjo tik 50 dol., o per 12 tais metais įvykdytųjų rungtynių tesudarė 4.757 dol. Sekančiais metais jau už pirmas rungtynes su Paty Perroni Detroite gavo 4.200 dol. Ilaimejęs kovą prieš P. Curnerą Joe gavo 60.000 dol., o nugalėjęs Naujorko Max Baer pelnė net 240.833 dol.

1936 m. rungtynėse su Snarkey — Zukausku uždirbo tik 36.506 dol. Tais pat metais sunkioje kovoje su Max Schmeling, kur jis 12 runde buvo nugalėtas, pelnė

140.959 dol. 1938 m. prieš Max Schmeling atsigriebe, nugalėdamas jį pirmame runde, ir uždirbo 349.228 dol. Didžiausias jo laimikis buvo 1946 m. Naujorko, kur aštuntame runde nugalėjo Billy Conn ir gavo 625.916 dol. Tais metais per trejas rungtynes jis uždirbo 754.527 dol. Tai buvo didžiausias jo metinės pajamos. 1950 m. per dvi rungtynes laimėjo 140.840 dol.

Uždribęs daug pinigų, jis mėgo gerai gyventi. Piko namus, automobilius, drabužius, dovanas. Dalyvavo lažybose, biznyje ir pan. Kartą jis iškarto nusipirko šimtą kostiumų po 150 dolerių ir daugiau kiekvieną. Tarnaudamas keturis metus kariuomenėje, kur gavo visą aprūpinimą, jis praleido virš 100.000 dolerių. Kairurie pašaliniai užsiėmimai — būgnai jam buvo nesekmingi ir juose sukišo nemažai pinigų.

Pav. Rhum Boogie Cafe Čikagoje — 40.000 dol. Chicken Shack Detroite — 25.000 dol. ir kiti.

1935 m. jis vedė baltą Marvą Trotter, kuriai nusipirko daug brangių dovanų. Nežiūrint prabangaus gyvenimo ir boksininko garbės, jie 1945 m. išsiskyrė.

Nuosovybėmis aprūpino ir savo artimuosius: motiną, seseris, pusbrolių ir kitus. Jo du vaikai Jacqueline ir Joe turi nuosavybę — 50.000 dol. Joe Louis yra didelis golfo mėgėjas. Ta silpnybė nedavė jam gerai pasiruošti rungtynėms su M. Schmeling 1936 m. Gal ir dėl to jis rungtynes pralaimėjo, kaip jam sakė vienas iš jo vadovų John Roxborough.

Per visą savo boksininko karjerą yra pralaimėjęs du kartus: 1936 m. prieš M. Schmeling ir 1950 m. prieš Ezzard Charles — taip pat negrą. Nors dabar E. Chares turi čempiono diržą, bet J. Louis nenusimena ir dar tikisi atsigriebti tiek boksininko karjeroje, tiek piniginiuose reikaluose. Nors jis savo kietais kumščiais uždirbo daug pinigų — 4 mil. dol., bet tokie žmonės dažnai pergyvena finansinius sunkumus. Taigi, Joe Louis iš ringo dar nemunato išėiti.

J.V.

"Quebec gali ištotti", sako Duplessis

Quebeco premieras Duplessis vasario 8 d. parlamente prisiminė, kad pastarosios konstitucinės konferencijos metu, kai buvo priekaištaujama, kad Quebecas daug kur kludąs, laikydamasis skirtingo nusistatymo, jis pasakė, kad Quebecas esąs konfederacijos pionierinė provincija ir džiaugiasi galėdamas joje būti, tačiau, Quebecas esąs ypatingai padėtyje. Jis turįs pakankamai išteklų, kad galėtų ir vienas gyventi, tai nesą jokio pagrindo jam atsisakyti savo teisių, savo pozicijos bei savo ateities.

Tai pasisakymas būdingas, visoms Quebeco prancūzų nuotaioms.

R. MacIntyre Aylesworth

ADVOKATAS IR

NOTARAS

B. 61, 880 Bay Str.
(Bay Grossvenor Bldg.)

Tel. RA 2107-8 arba RA 1787

Kalbame vokiškai ir rusiškai

JEIGU NORITE NESIOTI GRAŽIAI NUKIRPTUS PLAUKUS eikite į

LIETUVIŠKĄ KIRPYKLĄ

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Kerpame skubiai. Nesugaišite brangaus laiko.

Sav. Br. Pakėnas

SUSIRGUS KREIPKIS Į

YARMEY CLINIC

314 BATHURST ST., TORONTO
Slavų medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. YARMEY
Telefonas: EM 4-7146.

Namų pardavimas (Real Estate) ir draudimas visiems dalykams

A. D A G E L I S

repzentuoja KENNETH J. COOPE Real Estate and Insurance

707 BARTON ST. E., HAMILTON, Ont
Tel. 45446 arba 36594

Parduodamos farmos, namai, gazolino stotys ir įvairiausi bizniai Kreiptis minėtu adresu į A. D A G E L I.

Nauja priemonė

Prieš galvos odos ydas, pleiskaną ir prieš plaukų kritimą. Tinka vyrams ir moterims. Buteliukas kainuoja \$1.25

Užtikriname geras pasekmes arba grąžiname pinigus. Pabandykite, įsitikinsite patys.

Veltui duodame įvairius patarimus. Jeigu turit rūpesčių su plaukais, kreipkitės į mus

GOLDENBERG'S HAIRDRESSING

1138 DUNDAS ST. W. (netoli Ossington Ave.)
Telef. ME 8177, Toronto

Plaukų ir galvos odos specialistas

UKRAINIEČIAI SAVININKAI G. LUKE'S & Electrical Appliance Co.

797-799 Dundas St. W.

Toronto,

Tel. WA 9228 Tel. WA 9228

Parduodame

SKALBIAMAS MAŠINAS

DUODAME IŠSIMOKĖJIMUI

Kas pirsks šias mašinas, gaus 2-jų metų garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko

MOFFAT

Parduodame piano akordeonus

Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskambinkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

LUNA Foto studija

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL 5717

Pristatyk šį kuponą sutaupysi \$2.00

SPECIALUS garantuotas šaltas nuolatinis sušukavimas GOLDENBERG'S HAIRDRESSING

1138 Dundas St. W. (prie Ossington)

Išbandyk mūsų specialų pasiūlymą ir susitark su mumis iš anksto. Mes taip pat esame specialistai nudažyti jūsų žilus plaukus. Nudažome natūralia spalva Pagal susitarimą dirbame vakarais.

Šis specialus pasiūlymas galioja iki kovo mėnesio 1-mos dienos.

BLUSTEIN FURNITURE COMPANY

TORONTO

Tel. WA-6376

721 QUEEN ST. W.

(vienas blokas į vakarus nuo Bathurst)

... Didžiausias, naujusias, puikiausias pasirinkimas,
... Visur žinomos rūšies prekės,
... Pigiausios kainos.

RADIO DESPATCHED

TEL. EM 3-2131

Budime

24

valandas

Lietuvis radio mechanikas

L. KOCIUS

949 Dundas St. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691
priima pataisymus visų rūšių radio aparatų. Darbas atliekamas gerai ir šviningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet.
Pataisymus palikti galima bet kurio metu

NAT FREEDMAN CLOTHES

Moterų ir vyrų rūbai siuvami pagal užsakymą ir importuotą anglišką medžiagą.

551 BLOOR ST. W.
Tel. LL 0041

EL 6597 849 DUNDAS ST. W. TORONTO

Canada Chrome Furniture

pasirinkimas elektrinių reikmenų. Chromo stalai ir kėdės

Lengvos išsimokėjimo sąlygos

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

uodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus

osmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

LAIKOMOS PALANGOS

TREJOS DEVYNERIOS

Telefonas MU-9543

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

Bathurst St. Toronto Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO

is baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji naujinami seni. Kalbame europ. kalbomis

875 Queen St. W. Toronto. Tel. 2010

as nori namus

ba bizni pirkti

arba parduoti, kreipkitės į mus. Rasite teisingą ir nuosirdų patarimą. Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

ROBERT P. RICE REAL ESTATE

656 BLOOR ST. W., TORONTO. TEL. LA 1277.

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas ir prieinamos kainos

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

BLOOR St. W. TORONTO Tel. LO 1438

"Reiškite jausmus gelėmis" — skambinkite AD 1618.

THE VICTORY FLORIST

rvijų puokštės, vainikai, dekoratyvinės gelės bei vazonai

A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

PARLIAMENT FUEL CO.

avininkas lietuvis Augustinas Undraitis (A. Underhill)

elefonas RA 4414 304 Sackville St. Toronto

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Sausio mėnesio IŠPARDAVIMAS papigintos kainos rduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas. Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

77 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EL 6509

JAUNUOLAI, JAUNUOLĖ, jei nori sukurti sau laimingą šeimą ir to linki savo draugui-ei, skaityk ir platink "LAIŠKUS LIETUVIAMS"

Kaina tik 1 doleris metams. Adresas: "Laiškai Lietuviams" 5541 So. Paulina St., Chicago 36, Ill.

AKIŲ SPECIALISTAS L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto Tel. RA 3924

SHIFF'S

VALYMAS — PROSAVIMAS — PATAISYMAS — Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto Telefonas ELgin 0649

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto (kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

DR. F. TICKETT

Gydytojas ir chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto Telef.: WA 3754

BR. BUKOWSKA, R.O. AKIŲ SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto kampas 94 Laws St. Tel. LYndhurst 0052.

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI B.A., D.D.S.

312 Bathurst St. Bathurst Medical Building Telef. AD 6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto (prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto Tel. WA 1344

ATSILANKYKITE! NESIGAILĖSITE!

"PARK RESTAURANT"

1002 Dundas St. W. (pora minučių kelio nuo lietuvių bažnyčios) Čia tikrai erdviausioje Toronte lietuviškoje valgykloje Jūs gausite pigiai, šalia ir skaniai pavalgyti dideliu pasirinkimu lietuviškų ir kanadiškų valgių ir nusipirkti išsineštinai krautuvių kainomis įvairių maisto gaminių naujai atidarytame delikatesų skyriuje. Čia gausite ir nakvynę. Atidaryta nuo 6 val. ryto iki 11 val. vakaro. Su pagarba sav. A. Šmigelskis

TEL. WA 6812 587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų: Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio — komplektus ir parduodame kilimus.

- lovų komplektai,
- siuvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Kada didesnioji tremtinių dalis iš Vokietijos DP stovyklų visomis priemonėmis mėgina pasiekti užjūrio kraštus, kur, pasak jų lakios fantazijos, upės teka pienas ir midus, o miestų gatvių grindinys nuklotas žaliais dole-rių blonkotais, vis dėlto atsi-randa vienas kitas lietuvis, kuris mėgina tvirtiau atsistoti ant ko-jų subombarduotos, bet greitai atsikeliančios Vokietijos griu-vėsiuose.

Auganti importo, eksporto ir persiuntimo įstaiga

Prancūzų zonoje, Wangeno miestelyje, vilnietis Antanas Paulaitis po karo yra įkūręs im-porto, eksporto ir persiuntimo firmą. Jos dabartinis adresas: A. Paulaitis, Herfatz 6, Wangen i. Allgau, French Zone — Ger-many. Ši gabaus lietuvių biznie-rius suorganizuota firma palaik-o prekybos ryšius su visa eile pasaulio kraštų — jų tarpe Pie-tų Amerikos valstybėmis, Indi-ja, Australija ir kt. A. Paulaitis, savaime suprantama, yra pasiry-žęs patarnauti ir savo tautie-čiams, dabar išsisklaidžiusiems po visus pasaulio kontinentus.

Gali parūpinti knygų iš visų mokslo, meno ir literatūros sričių

Viena iš pagrindinių šios fir-mos biznio šakų yra knygų vo-kiečių kalba prekyba. Kaip žino-me, vokiečiai turi labai gausią mokslinės srities literatūrą. Ka-dangi nevisam mūsų studijuojančiam ir į mokslus besiveržian-čiam jaunimui yra prieinama anglų kalba, o vokiečiai jau visi yra spėję išmokyti DP stovyklose, A. Paulaitis kiekvienam suinte-resuotam gali parūpinti knygų iš pasirinktos mokslo, meno ir lite-ratūros srities. Knygos siunčia-mos detaline kaina, pridėdant, palyginti, nedideles persiuntimo ir įpakavimo išlaidas: 1 kg. siun-tiniui — 1.35 DM. Oficialus va-liutus atsiskaitymo kursas: 1 JA V-bių doleris — 4.19 DM.

Informacija teikiama veitui

Tie, kurie jau žino knygos au-torių ir jos pavadinimą, iš Pau-laičio gali gauti tikslią jos kai-

HOLLYWOOD CLOTHING

Nauji ir dėvėti vyriški žiemi-niai **PALTAI** \$5-\$50

Vyriškos **SKRYBELES** po \$5

Pasirinkimas iš 8 spalvų

500 dėvėtų ir naujų kostiumų specialus išpardavimas nuo \$ 8 ligi \$ 40

270 Queen St. W. (prie Beverly) Toronto

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo tarpininkas

496 Queen St. W. (prie Denison Ave.) Tel. WA 5232 Toronto

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai

Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadie-niais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto Tel. EL 6515

na su visomis persiuntimo ir įpa-kavimo išlaidomis. Už tokį in-formacinio pobūdžio patarnavi-mą firma neima jokio atlygini-mo. Kurie nežino knygos pava-dinimo, gali paprašyti Paulaitį atsiųsti jiems katalogą — tik rei-kia nurodyti su kokios rūšies li-teratūra jie norėtų susipažinti. Išsamus katalogas siunčiamas už 60 amerikoniškų centų. Jo pus-lapiai talpina tūkstančius knygų pavadinimų. Pav., technikos sri-ties šešiasdešimt skyrių kataloge randami net 3.300 knygų pavadi-nimai.

A. Paulaičio importo, eksporto ir persiuntimo firma taipogi ver-čiasi vokiškos gamybos foto apa-ratų ir kitų optikos gaminių pre-kyba. Taigi, ji gali patarnauti ir lietuviams biznieriems visuose pasaulio kraštuose. **VKst.**

Stachanoviečiai susikompromitavo

Liūdnas įvykis ištiko Tiuringi-jos stachanoviečius. Visi to kraš-to stachanoviečiai į kongresą Berlyne važiuo specialiu trau-kiniu, kurio ir mašinistas, ir kū-rikas, ir visa tarnyba buvo sta-chanoviečiai. Bet, deja, į kongre-so atidarymą jie nespėjo. Stacha-novišką traukinį Berlyną pa-siekė net 3 val. pavėlavęs.

Rotary klubai ne visur pasmerkti

Osservatore Romano sausio 26 d. paskelbė "autorizuotą paaiš-kinimą" dėl sausio 11 d. dekretu Rotary klubo reikalu. Paaiškini-me sakoma, kad pasauliečių da-lyvavimui klube priekaištų daro-ma tik laikinuosiuose kraštuose, kaip Ispanijoje, Olandijoje ir P. Amerikos laikinuosiuose kraštuose, kur į klubą yra įėjusio masoni-ko ir antibažnytinio elemento. Dvasininkams betgi draudžiama dalyvauti uždaruose klubo po-sėdžiuose visur. Vyskupams pa-liekama teisė spręsti ar jų dije-cezijos tikintieji gali klube daly-vauti.

Rotary klubas neturįs ryšių su masonerija

Ryšy su Vatikano dekretu, draudžiančiu dvasininkams pri-klausyti Rotary klubui, Rotary International prezidentas Arthur Lagueux, kuris pats yra katali-kas, pareiškė, kad dekretas gal-turįs pagrindo Europos ir roma-niškosios P. Amerikos saitykiuo-se, bet klubas neturįs nieko bend-ra su masonerija ir priešreliginio nusistatymo neturįs. Jis toleruo-jas visas religijas. Nesąs taip pat slapta organizacija ir veikias viešai.

GERRY & DAVIDSON

Indai ir geležies reikmenys

Skubiai pristatome į namus

848 Dundas St. W. PL 1849

Kalbame rusiškai

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W. Room 322

Telefonas EL 3161 Toronto

Spausdiname

laikraščius, žurnalus, knygas ir įvairius smulkius spaudinius: pa-kvietimus, atvirutes, blankus, pažymėjimus, vizitines korteles, vokus ir kit.

Darbą atliekame lietuviškomis raidėmis ir švartu linotipo rinkimu.

„ŽIBURIŲ“ Spaudos Bendrovė

941 DUNDAS ST. W., TORONTO. Telefonas AD 4265

LIETUVIŠKA MOTERŲ PLAUKŲ KIRPYKLA

JANET'S BEAUTY SALON

Skambinkite: GE 6620

346 Broadview Ave. Toronto Sav. J. Viliūnienė

Atidaryta kasdien 9-9 val.

Kai norisi nusisypsoti ...

Vieną sykė neprieštaravo Aštriau pasikalbėjęs su žmona, vyrras taria:

- Tu niekad nesutinki ne-prieštaravusi.
- O vis dėlto.
- Bet kada gi?
- Gi kai sutikau už tavęs te-kėti.

Galva galvai nelygi

Vyras sako žmonai:

- Mano brangioji, tai puiki knyga. Gamta tikrai keista iš-daigininkė. Kai perskaitei tokią knygą, pajunti, koks menkas ir nereikalingas yra žmogus.
- Moteriai nereikia peržvelgti 400 puslapių, kad tai atideng-tų, — atsakė žmona.

Prisitaiko prie skonio

- Juk tu žinai, kad aš žuvų nemėgstu, o kasdien eini žuvaži.
- Gerai, aš pasistengsiu kuo mažiau sugauti.

Neįmanoma

Užkampio klebonas susitinka kerdžių, kuris nešasi rankoje bu-telį degtinės.

- O čia kas? — priekaištau-ja klebonas. — Tamsta juk man pasižadėjai tiek daug nebegerti.
- Bet tai ne man vienam. Pu-sė butelio priklauso Jonui.
- Na tai tu išpilk savąją pusę.
- Aš gražinsiu pinigų.
- Negaliu, klebonėli. Mano ji yra apatinė pusė.

Švelninanti aplinkybė

Teisėjas teiraujasi:

- Taigi, kaltinamasis, tamsta paleidai stiklų į galvą?
- Taip, pone teisėjau, bet stiklas buvo įskilęs, — aiškina kaltinamasis.

Daugumas mergaičių bėmėly-tų turėti daugiau grožio, kai proto, nes daugumas vyrų ge-riau mato negu galvoja.

Pakėlė karaliaus alga

D. Britanijos premjeras Attlee pranešė parlamente, kad vyriausybė nutarė karaliaus pajamas padidinti, arba, tikriau tarant, apmokėti jo išlaidų dalį, palie-kant jam tas pačias įplaukas. Esą, pragyvenimas labai pabrangęs, o karaliaus pajamos, nustatytos 1937 m., esą tos pačios. Jis esąs vienintelis žmogus, kuris gaunąs dabar nepakeltą prieškarinę algą — tuos pačius 410.000 svarų me-tams, iš kurių 110.000 svarų ski-riami asmeniškoms jo ir šeimos išlaidoms, o 300.000 svarų dvarui išlaikyti. Dabar jis iš to negalįs visų išlaidų padengti ir naudojās santaupas, kurių susidarę karo metu, kai buvo labai sumažėję priėmimai bei tradicinės dvaro ceremonijos. Dėl to tai vyriausy-bė nutarusi karaliaus reikalams paskirti dar 40.000 svarų, kurių jis negaus, bet iš jų bus apmoka-ma dalis dvaro tarnybos ir kuras bei šviesa, o telefonas ir telegra-fas bus visai nemokamas.

Mirė karalaitis kunigas

Maks Wilhelm, Saksonijos ka-raliaus Jurgio sūnus, kuris atsi-sakęs visų teisių į sostą ir perėjęs katalikybėn po teologijos studi-jų 1896 m. buvo įšventintas ku-nigu, mirė praeitų metų gale Sveicarijoje, Friburge. Nuo 1900 metų jis buvo Friburgo katali-kų universiteto teologijos profes-orium. Mirė sulaukęs 80 metų.

Pinigai be savininkų

Kanados bankuose yra \$4.700-000, kurių savininkai yra mirę, dingę, nežinomi arba nenori pa-siimti pinigų. Kiekvienais metais tokių pinigų yra ir kasmet tokios sumos skelbiamos. Jos nuolat auga.

Naujas aparatas atominiams spinduliams sekti

Niujorke, kuris yra skaitomas Nr. 1 atominiam bombardavi-mui, yra pagamintas naujas la-bai jautrus aparatas atominiam radioaktyvumui sekti. Šis apa-ratas, pavadintas "Watch Dog", yra daug jautresnis už jautria-sias Geigerio ausis. Jo svoris yra 60 svarų, ir gali susekti atominių spinduliavimą iš didelio atstumo. Atominiam kare dėka šio apa-rato piliečiai iš anksto gali būti įspėti apie prisiartinantį atomi-nės bombos sukeltą "mirties de-bešį".

Pirmos eilės lenkiška rankinė

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

Rūbų valymas

Mes paimame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Jonas Ramanauskas, Kanador atvykęs 1950 m. rugsėjo 15 d. laivu "General Hary Taylor",

Bladas Mitrikas, Vokietijoje gyvenęs Fuldos lietuvių stovykl-loje, į Kanadą atvykęs prieš po-rių metų, ir

Rapokas Palšaitis, Vokietijoje gyvenęs Herzwaldo lietuvių sto-vykloje, kuri vadinosi "Kriegs-schule", Kanadon atvykęs tai-pat prieš 2 metus, prašomi atsi-liepti arba kas žino apie juo-pranešti: Edvardas Vembrė, 492 Brock St., Cote St. Paul, Mont-real, P.Q.

Telefonas EM 3-0360

TORONTO, Ont.

Rekolekcijos

Toronto lietuvių bažnyčioje šįmet rekolekcijos įvyks prieš pat Velykas, Didžiąją Savaitę. Rekolekcijoms vadovauti yra pakviesti lietuviai Tėvai Jėzuitai iš Cikagos.

Dr. E. Jasevičiūtė Kitchener
Torontiečiams gerai pažįstama visuomenininkė, Dr. Emilija Jasevičiūtė, kurį laiką besidariusi ligoninėje netoli Quebeco, prieš keletą dienų persikėlė į Kitchener, kur seselių vienuolių ligoninėje stažuoja.

Toronto kūrėja lankė bažnyčias
Prieš keletą dienų nevienam ir lietuviui teko pastebėti gatvėmis praeinančią nemažą būrėlį katalikų dvasiųjų. Šventųjų metų proga visa Toronto arkivyskupijos kūrėja, pradėdama kardinolui ir vyskupui, pėsti aplankė visas šv. metų atlaidams gauti bažnyčias Toronto.

Atvyko Dr. J. Yčas
Prieš savaitę iš Anglijos į Torontą atvyko su žmona ir dukrele gydytojas J. Yčas, kuris čia turi brolių, o Winnipege — motiną ir seserį. Dr. Yčas kilimo yra biržietis, žymaus Lietuvos istoriko J. Yčo sūnus.

Išdėmėtina paroda
Š.m. kovo 2-3 d. 7-10 val. vak. didelė techniko mokykla Toronte, — Central Technical School — rengia savo mokinių darbų parodą.

Dieną toj mokykloj mokosi apie 1500 mokinių, jų tarpe keli lietuviai, o vakariniuose kursuose bent keturius kartus daugiau mokinių, o taip pat ir lietuvių. Mokykloje mokoma įvairių amatų, pradedant siuvėju ir baigiant chemiku ar skulptorium. Parodoj bus išstatyti ne tik mokinių darbai, bet ir mokinių dirbs, pav. chemijos skyrius.

Nepraleiskite geros progos pažinti Kanados mokyklos, su kufu ir ne vienas lietuviui tenka ir teks susidurti. Bilietai jau dabar platinami, jų galima gauti Toronte, "Baltic" valgykloje, Manning ir Dundas gatvių kampas, kaina tik 15 c. Paroda bus toj pačioj mokykloj, kuri yra Harbord ir Lippincott gatvių kampe, tuoj už Bathurst sekantis skersgatvis ir rytų pusė.

Išrinkta revizijos komisija
Praeiti "Ziburių" spaudos bendrovės akcininkų susirinkimo metu buvo išrinkta revizijos komisija: A. Augustis, Ig. Tamošiūnas ir L. Salna.

"Zemės rojus" Toronte
Toronto Lietuvių Meno mėgėjų grupė kovo 19 dieną, stato St. Pilkos 3-ju veiksmų komediją "Zemės rojus", ukrainiečių salėje Bathurst gt. Komedija labai linkmsa ir nieks nesigailės ją pamatęs.

"TEVIŠKES ZIBURIUS",
"Aidus", "Drauga", "Lietuvių Dienas", "Laiškus Lietuviams", "Ateiti", "Kari" ir "R. Digest" užsiprenumeruojant mielai pataršaus spaudos platintojas V. Aušrotas — kiekvieną sekmadienį tarp 12 ir 13 val. parapijos salėje. "Reader's Digest", 200 pusl. mėnesinis žurnalas, ligi kovo 1 d. naujiems skaitytojams už pusę kainos, t.y. 8 mėn. prenumerata tik 1 doleris.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto
Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį—šeštadienį, vasario 22-24 d.
1. GLASS KEY — su Brian Donlevy, Allan Ladd
2. HELFIRE — spalv. — su Wm. Elliot, Marie Windsor
Pirmadienį—trečiadienį, vasario 26-28 d.
1. SCENE OF THE CRIME — su Van Johnson, Gloria de Haven
2. COBRA WOMAN — spalv. — su Jon Hall, Maria Montez

LINKSMI IR IDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

80% mokesčių mokėtojų, kurie tiksliai, pagal įstatymą, buvo užpildę pajamų mokesčių blankus, gavę

\$ 100.00

ir daugiau grąžinta 1950 metais

Zinoma, šiais metais ir Jūs galite būti laimingųjų tarpe. Pajamų mokesčių blankus užpildę ir kitus su mokesčiais susijusius reikalus sutvarkę pritrę specialistai.

Užsikite arba parašykite

Jonas J. JUŠKAITIS

Teisinės — Kalbinės Pagalbos Įstaiga

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telefonas PL 4339

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI TORONTE

Toronto lietuvių Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį šven-tet per tris dienas. Pačią Vasario 16-ją, penktadienio vakare, Toronto lietuvių bažnyčioje įvyko susikauptimo valanda, kurios metu prie išstatyto Svč. Sakramento buvo kalbamas rožančius, atgiedota "Sv. Dieve" su tris kartus pakartota invokacija "Mus į brangią tėvynę grąžinti teikis, meldžiam Tave, Viešpatie" ir kun. F. Gurecko pasakyti gražus pamokslas. Bažnyčia buvo iliuminuota tautinių spalvų žvakutėmis.

Pagrindinės iškilmės įvyko šeštadienį: pamaldos šv. Mykolo katedroje ir vakare trumpas iškilmingas aktas Eaton Auditorium, po kurio sekė didingas koncertas.

Katedroje šv. Mišias už Lietuvos laisvę celebravo prelatas Dr. J. E. Oconor, šv. Elenos parapijos klebonas. Lietuvišką pamokslą pasakė kun. P. Azubalis. J. E. Toronto kardinolą pamaldų metu atstovavęs, vyskupas B. I. Webster, po pamaldų anglų kalboje susirinkusiems apie 1200 lietuvių perdavė Eminencijos kardinolo sveikinimus. Savo kalboje J. E. vysk. Webster dabartines lietuvių tautos kančias palygino senojo įstatymo kankinio Jobo kančioms, linkėdamas išverti šiuose bandymuose, Jobo pavyzdžiu, pavadant savo ir tėvynės li-kimais Apvaizdai. Baigdamas žodį, Ekselencija lietuviams suteik-gi ganytojišką palaiminimą. Iš-kilmės katedroje buvo baigtos Tautos Himnų.

Radio

Pasaulietiškas nepriklausomybės šventės minėjimas buvo pradėtas per radio. Tos dienos visą valandą iš jos vedėjo perėmė Toronto LOK. Transliacijos pagrinda sudarė Vyt. Kastycio paruoštas ilgas montažas iš visos eilės lietuvių poetų kūrinii. Deklamavo p. Kačanauskienė ir pats montažo autorius.

Aktas ir "Dainavos" koncertas

Iškilmingas aktas įvyko didžiojo Eaton auditorijoje, perpldytoje torontiečių ir apylinkės lietuvių.

Minėjimą atidarė LOK pirm-ninkas J. R. Simonavičius, pakvietęs tylos minutę pagerbti žuvusius ir kenčiančius dėl Lietu-vo laisvės. Buvo išpūdinga, kai visiems sutojus iš už scenos pasigirdo tylūs "Dainavos" ansam-blio giedamos "Marija, Marija" giesmės garsai.

Gen. konsulas p. min. Gyls savo trumpoje kalboje apibūdino dabartinę geriančią mūsų bylos padėtį, teikiančią šviesesnių vilčių. Paruoštas rezoliucijas — Kanados ministerijai pirminkui ir padėką prof. Stassen — perskaičius p. Indrelienei, sekė koncertas.

"Dainavos" ansamblis, dar vos prieš keletą mėnesių teatgaivintas ir papildytas naujais nariais, vadovaujamas tų pačių vadovų, kurie vadovavo Vokietijoje — dirigento Stp. Sodeikos ir režisieriaus Veličkos — torontiečius sužavėjo.

Muzikali filma
Sėkmadienį, vasario 25 d., 5 ir 8 val. parapijos salėje rodoma muzikali filma "I surrender Dear" su dainininke Gloria Jean ir David Street.

REIKALINGA SEIMININKĖ
nuo kovo mėn. pradžios pasto-viam nuolatiniam darbui tabako farmoje. Galėtų būti ir vyras su žmona. Dėl atlyginimo susitar-sim laiškas. Rašyti: M. Taras, c.o. Toni Skodis, R. R. 2, Tillsonburg, Ontario.

Latvių Savitarpinė Draugija "Dauguvos Vanagai" š.m. kovo mėn. 2 d. Toronte, 22 College Str. (Canadian Legion'o salėje) rengia

1-mos Latvių Armijos vado plk. Oskaro Kalpako
Minėjimo Aktą

ir
SMUIKO KONCERTĄ
Dalyvaus smuikinininkas Andrejs Lindbergs (iš Bostono)

Programoje: Grieg — Sonata C-Minor; Kreisler — Caprice Vien-nois; Paganini — Sonatina; Dvoržak — Slavonic dance; Medina — Nocturne ir kt kūrinių. Pianistė — Edita Timermane.

Minėjimo akte dainuos "Dainos" choras diriguojant E. Freimanai

Įėjimas \$1.00.

Programos pradžia 19 val.

Visi broliai lietuviai maloniai kviečiami dalyvaui.

Ansamblio chore esama net 70 narių, o jis veikia ir mišrus ir dar kaip atskiri vyrų ir moterų chorai. Pastarasis dar pasirodo kartu su kanklininkėmis. Toron-tiečiams neteko pasigėrėti tik ragelių muzika, nes nelaimės iš-tiktas vadovas B. Pakštas nega-lėjo atvykti.

Ansamblio programa buvo gausi ir įvairi.

Mišrus choras I dalyje išpil-dė J. Siniaus, V. Masalskio, J. Zi-levičiaus, J. Gaidelio, M. Petrus-ko po vieną dalyką ir antru kar-tu vėl po vieną dalyką J. Guda-vičiaus, V. K. Banaičio, J. Zi-levičiaus, St. Sodnio ir J. Stro-lius, nepasididžiudami kai ką ir pakartoti publikos džiaugsmui.

Tarp abiejų choro pasirodymų solo dainavo Stasė Klimaitė Ba-naičio Augau pas motinėle, Ka-čanausko Mano rožė ir Vanagai-cio Mamytė. O ypač visus pa-traukė daugumos ne negirdėta stambi pajėga Cikagos operos so-listas baritonas Algis Brazis, ku-rio publika stačiai nenorėjo iš-leisti iš scenos. Jis prieš pertrau-ką padainavo St. Simkaus Kas ant žirgelio, Kačanausko Ne mar-gi sakaklėliai, Kačanausko Pate-kėk, aušrine, o bisui ariją iš Kar-naučiaus operos Gražina ir Sar-paliaus Dul dul dūdelė.

Po pertraukos moterų choras padainavo Sesutėlės iš Petrusko op. Birutė ir Simkaus Aš nuejau į girėlę. Po to kartu su kankli-ninkais padainavo V. Adonio Tu, gegule ir J. Stankūno Mes mer-gytės.

Po moterų choro bei kanklių vėl entuziastingai publikos su-tinkamas A. Brazis, kuris padai-navo Grudžio Visur tyla ir Va-len-tino maldą iš Gounod operos Faustas, o bisui dar toredoro ari-ją iš Bizet op. Carmen ir Sugrįžk sesut.

Vyrų choras — jų buvo 31 — padainavo V. Jakubėno Nurimk sesut, D. Andriuliočią Yra šalis, J. Strolios Tykus buvo vakarėlis ir Paplausk Prisiškėlimo viltis.

Koncertas buvo baigtas išpū-dinga St. Simkaus kantata Atsi-sveikinimas su tėvyne, kurią iš-pildė mišrus choras ir solistai — Alg. Brazis, St. Klimaitė ir Geo-vaitė Pešienė.

Akompanavo solistams, kaip visada, maestriškai, Vl. Jakubė-nas.

Dainavos pasirodymas tikrai no-apvyklė nei tų, kurie jį buvo gir-dėję Vokietijoje, nei tų, kurie pirmą kartą išgirdo. Matydami, kad dar atsiranda tokie būriai

Lietuvių
Dailės Studija
Kanadoje

Tautiniai drabužiai, juostos, kaklaraiščiai, gintaras, staltiesės, pagalvėlės. Lietuviškos lėlės, kilimai, odos, medžio, metalo dirbiniai, krautinės skrynios, ir kiti įvairūs dailės dirbiniai.

Adresas: A. Tamošaitienė, R. R. 1, Kingston, Ont. Canada

užsidegėlių dainos mylėtojų, pa-siimančių didelę našą sunkiose kasdienio darbo sąlygose eiti tar-pan tautiečių su gaivinamies dvasios kibirkštis, o šventiniams rodyt lietuviškosios kultūros tur-tus, galime džiaugtis ir tikėti šviesesniems dienoms.

Bažnytinės muzikos koncertas

Trečią iškilnių dieną, sekma-dienį po pietų, įvyko religinis koncertas. LOKui bendradar-biaujant su liet. parapija, buvo gauta erdvi, vienuolių paaulčių Sv. Petro bažnyčia. Į koncertą atsilankė per 800 dalyvių. Pro-gramą išpildė tas pats "Dainavos" ansamblis, operos sol. A. Brazis, sol. S. Klimaitė ir A. Peškys, var-gonais pritarė prof. Vl. Jakubė-nas.

Koncertas buvo atidarytas liet. parapijos klebono kun. Azubalo pamokslu su motto "Apsaugok, Auksčiausias, tą mylimą šalį". Koncerto metu buvo išpildyta 15 religinės muzikos kūrinių. Iš lie-tuvių kompozitorių figūravo: Č. Sasnauskas, J. Gaubas, J. Sinius, Stp. Sodeika, V. Baltrušaitis, A. Vaičiūnas ir J. Dambrauskas, iš kitų: Ch. Gounod, V. Hammerel, C. Aiblinger, Bizet.

Bendrai, religinės muzikos kon-certas dainaviečiams pavyko la-bai gerai: gražus sąskambis, pui-kus repertuaras, deramas me-džiagos apvaldymas. Ypatinai didelio išpūdžio klausytojus pa-darė Sasnausko "Sequentia", J. Siniaus "Atsiklaupęs prieš al-torius", kurį išpildė mišrus cho-ras su sol. Klimaitė; Dambrausk "Malda už tėvynę", kuri buvo iš-klausyta publiškai stovint.

Koncertas buvo užbaigtas pa-laminimu Svč. Sakramentu ir Lietuvos Himnu.

Religinės muzikos koncertas lietuvių visuomenė padarė labai patinkančią. Yra net nuomonių, kad dainaviečiai religinės muzi-kos mene stovi aukščiau už pa-saulinių kūrinių repertuarą. Pei-nyti todėl po koncerto Sv. Petro parapijos klebono kun. F. R. Mc Nab komplimentai, kad "Daina-vos" choras puikiai galėtų pasi-rodyti Sv. Petro Bazilikoje Ro-moje...

"Dainavos" pasirodymą Eaton auditorijoje labai gražiai įverti-no Toronto "The Telegram", tar-damas, kad tokio choro Torontas jau eilę metų negirdėjęs. Re-cenzentas taip pat gražiu žodžiu prisimena ir solistus ir kankli-ninkus, tik šių vėduklė klaidingai laikydami V. Vaitkevičių, mat, tikrasis vadovas p. Raštakis kaž-kaip išslydęs iš programos.

Vyrų Jėgos Paskirstymo Taryba

Organizuojamoji Vyrų Jėgos Paskirstymo Taryba pirmo pose-džio sušaukta šį antradienį, va-sario 20 d. Jos uždavins bus ras-ti tiksliausia kelių vyrų jėgą pa-skirstyti tarp kariuomenės, karo pramonės ir civilinės pramonės. Tuo tarpu yra krašte apie 300.000 bedarbių, t.y. 76.000 mažiau kaip buvo praėjais metais šiuo metu.

Influenza Kanadoje

Kanados sveikatos viceminis-teris Dr. G. D. W. Cameron pa-darė pareiškimą apie Kanadoje prasidėjusią influenzos epidemi-ją. Tai esanti ta pati, kuri pasi-reiškė Anglijoje. Epidemija pa-sireiškusi daugelyje vietų, daug kur užregistruotas didelis pro-centas darbininkų, neatėinančių į darbą, daug kur mokyklose trūksta 20-30% mokinių, tačiau aliamui pagrindo nesą, nes su-sirgimai daug kur neperžengę normalaus sezoninių susirgimų skaičiaus.

Inflacijos esą galima išvengti

Kandos banko valdytojas Gra-ham Towers savo metinėje apys-kaitoje pareiškė, kad ginklavimo-si padidėjusios išlaidos ūkio ne-sugrąsiančios. Reikalingos su-mos būslančios surinktos iš ne-tiesioginių mokesčių, o jei jų ne-pakaks, būsią uždėti tiesiogiai asmeniniai mokesčiai. Padė-tis nesanti bloga. Bankas perei-tais metais turėjęs \$19.887.543 pelnė, iš kurio \$225.000 buvo su-mokėti dividendų vyriausybei, kuriai priklauso visos banko ak-cijos. Pinigų kiekis apyvartoje per praėjusius metus padidėjęs iki \$1.367.420.841.

— Otava. — Gynimosi depar-tamentas išleidžia knygutę, ku-rijoje nurodoma, kaip įsirengti kuopigines slėptuves namų rū-siuose, kurios galėtų kaštuoti 50-150 dolerių.

MONTREAL, Que.

Vasario 16 d. minėjimas
Minėjimas prasidėjo vasario 16 d. 10 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje iškilmingomis pamal-domis, dalyvaujant Savanorių Kūrėjų, skaučių ir tautinėms ve-liavoms. Prieš Sv. Mišias buvo pašventintas Aušros Vartų Die-vo Motinos paveikslas ir naujas altorius. Sv. Mišias atnauavo ir pamokslą pasakė kun. klenbonas Kubilius SJ. Pamaldų metu gie-dojo op. sol. E. Kardielenė ir p. Piešinos vedamas mišrus choras. Smuiku grojo p. Judzentavičius. Sv. Kazimiero parapijos baž-nyčioje iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. Navikevičius.

Pats minėjimas įvyko 4 val. p. p. Plateau salėje, į kurią prisiri-ko per 1000 žmonių. Prieš pat mi-nėjimą, 3.45 val., buvo pertrans-liuota lietuviška radio valandėlė iš CKAC Montrealeio radio sto-ties. Deja, dėl techniškių kliūčių salėje ji buvo silpnai girdima.

Minėjimą atidarė Montrealeio Apyl. LOK pirm. p. Kešgaila, paminėdamas garbingą Lietuvos praeitį ir sunkų kelią, kuriuo ei-dama lietuvių tauta išsikovoję sau laisvę.

KC LOK pirm. Juškevičienė ir kun. Kubilius SJ, anglų bei pran-cūzų kalbomis kreipėsi į svečius, nušviendami lietuvių kovas dėl nepriklausomybės bei dabartines mūsų tautos kančias.

Ta proga p-lė Marija Arlaus kaitė, Tautos Fondo atstovė Ka-nadoje, kreipėsi į minėjimo da-lyvius, ragindama atkreipti dau-giau dėmesio į Tautos Fondą. "Mes turime būti pasiruošę fi-nansiškai, kas laikui atėjus už-tikrintų mūsų tautai saugumą ir duoną", ji pabrėžė.

Vėliau sekė sveikinimai. Pir-masis sveikino Montrealeio arki-vyskupo atstovas, po to Montrea-lio miesto burmistro igaliojinis, estų ir latvių atstovai. Latvių at-stovas nustebinio minėjimo daly-vius, prabildamas į juos lietuviš-ka. Ukrainiečių atstovas savo sveikinimą užbaigė šiais, lietu-viams artimais, žodžiais — tegy-vuoja laisva Lietuva su sostine Vilniumi! Iš lenkų gauta speciali sveikinimo telegrama.

Priimtą šia proga rezoliucija lietuvių kalba skaitė p. Lukošė-vičius, aglų — p. P. Juškeviče-nė ir prancūzų — p. Dauksa.

Po to sekė meninė dalis. Čia gražiai pasirodė Brazdžionio ei-lėrašius deklamuojami dramos aktorai B. Pukelevičiūtė ir L. Barauskas. Keletą dainelių už-dainavo operos solistė Elzbieta

Kardielenė ir sol. B. Zaganavi-čiūtė. B. Vaitkunaitė pašoko ke-lėtą šokių. Pianistas Smiljevi-čius paskambino keletą melodi-jų, dramos akt. A. Dikinis padėk-lamavo monologą iš dramos "Ka-zimieras Sapiega". P. Piešinos vedamam chorui padainavus ke-lėtą dainų, minėjimas buvo baig-tas Kanados ir Lietuvos himnais.

Q ir AGP.
Tėv. Kubiliaus paskaita
Šį šeštadienį, vasario 24 d., Tė-vas Kubilius, Aušros Vartų pa-rapijos salėje skaitys paskaitą: "Tauta ir religija". Kun. Kubi-lius žada panašius paskaitų visu-menei paruošti daugiau.

Katalikų akcijos susirinkimas
Pereitą antradienį Aušros Var-tų parapijos klebonijoje įvyko Montrealeio katalikų pasitarimas dėl Katalikų Akcijos skyriaus įsteigimo. Susirinkimą suaukė ir jam vadovavo tėvas Kubilius SJ. Kadangi jis buvo neseniai grįžęs iš Toronto, kur turėjo pa-sitarimą tais pačiais reikalais, tai pateikė taip pat plačią infor-maciją iš Toronto veiklos. Susi-rinkime dalyvavo taipgi ir tėvas Kidykas, SJ, iš Cikagos.

Laikraščių kioskas
Jau kelinta savaitė kaip Mont-realyje, AV parapijos patalpose veikia laikraščių kioskas. Čia ga-lima užsiprenumeruoti ar prate-si prenumeratas įvairiausių laik-raščių ir gauti nusipirkti lietu-viškų knygų, žodžių ir pan.

Buriasi korespondentai
Montrealyje norima sudaryti stiprų korespondentų būrį. Jau keletas yra sumedžiota. Reikia tikėtis, kad jų dar padaugės.

Ligos
Ligos Montrealyje dar siaučia ir dar daugelis lietuvių serga. Ne-seniai susirgo Sv. Kazimiero pa-rapijos klebonas kun. Bobinas. Klebona pavaduoją jaunas kuni-gas Navikevičius.

Antras kardinolas Kanadai
Laukiant naujo prarėtėjusios kardinolų kolegijos papildymo, sklinda gandų, kad Kanada gau-sianti antrą kardinolą ir kad juo būsiąs dabartinis Montrealeio arkivyskupas P. E. Leger. Anks-čiau 4 Kanados kardinolai buvo istorinio prancūzų kultūros ir bažnytinio centro Quebec vysku-pai. Spauda reikalauja nuomone, kad ši kartą pirmenybė būsianti pripažinta. Quebec toli praau-gusiam, Montrealiui.

Iš oficialių sluoksnių šiuo klau-simu betgi dar nebuvo jokių at-siliepimų.

LA SALLE

— 526 Dundas St. W., netoli Spadina —

Ketvirtadienį—šeštadienį, vasario 22-24 d.

1. GUILTY OF TREASON. 2. FARMERS DAUGHTER

Pirmadienį—trečiadienį, vasario 26-28 d.

1. SONG TO REMEMBER. 2. FATHER MAKES GOOD.

Savininkai: A. ir Wl. Misloviski ir K. Dublanski

AR JŪS PAGEIDAUJATE? PIRKTI NAMUS!

Devynių kambarių namas su baldais
Įnešama tik — \$2.500

Gera proga nusipirkti šį namą už \$8000. Galite patys gyventi ir turėti pelno. (Queen ir Bathurst gatvių rajone).

★

Mes turime Toronto mieste pasirinkimui daug senų ir naujų namų. Kalbame: lietuviškai, latviškai ir slavų kalbomis.

Kreiptis: A. GARBENIS

H. M. DAVY & Co

REALTORS

105 RONCESVALLES AVE.

Tel. LA — 2763, LA — 6101, vakarais — KE — 5364

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą.

Duodamos anglų kalbos pamokos ir konversacijos pažengusiems

A. BAJORINAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont. Tel. MEIrose 8951

Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val., išskyrus sekmadienį ir švent.